

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Bakalářská práce

Proces rozhodování místní samosprávy ve městě Ústěk

Martin Buch

© 2022 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Martin Buch

Veřejná správa a regionální rozvoj – k.s. Litoměřice

Název práce

Proces rozhodování místní samosprávy ve městě Ústěk

Název anglicky

The Decision Making Process of Local Government in the Municipality of Ústěk

Cíle práce

Cíl práce spočívá ve zjištění faktorů ovlivňujících charakter koaličních vztahů v rámci rozhodovacího procesu místní samosprávy ve městě Ústěk (okres Litoměřice). Dílčími cíli práce bude v rámci zvoleného tématu: 1. Charakterizovat hlavní socioekonomické ukazatele města a vyhodnotit jejich vliv na vývoj a fungování místní samosprávy. 2. Identifikovat aktéry lokálního politického procesu (lokální politické subjekty, zájmové skupiny, podnikatelské subjekty apod.) a analyzovat jejich vzájemné vztahy. 3. Analyzovat a identifikovat charakter koaličních vztahů v zastupitelstvu města ve volebních obdobích od roku 2006.

Metodika

Při vypracování práce bude využit výzkumný přístup, jenž zohledňuje odlišnosti v obsahu a způsobu rozhodování orgánů místní samosprávy v obcích různých kategorií. Práce bude mít charakter případové studie. Ke sběru dat budou využity zejména dvě základní techniky – studium dokumentů a dotazování.

Doporučený rozsah práce

50 str.

Klíčová slova

Úštěk, místní samospráva, komunální volby, volební strany, lokální stranický systém, konfliktní linie, komunální koalice.

Doporučené zdroje informací

Balík, S. Komunální politika. Obce, aktéři a cíle místní politiky. Praha: Grada, 2009, ISBN 978-80-247-2908-4.

Balík, S. Modely exekutivních koalic na komunální úrovni. In Evropeizace. Nové téma politologického výzkumu. Eds.: Dančák, B.; Fiala, P.; Hloušek, V. Brno: Mezinárodní politologický ústav Masarykovy university v Brně, 2005, ISBN 80-210-3865 9.

Čmejrek, J.; Bubeníček, V.; Čopík, J. Demokracie v lokálním politickém prostoru. Praha: Grada Publishing, 2010, ISBN 978-80-247-3061-5.

Jüptner, P. Komunální koalice a politické modely. Politologická revue č. 2, 2004, s. 80 101.

Jüptner, P. Konfrontace teorie koalic s lokální politikou. In Koalice a koaliční vztahy. Ed.: Cabada, L. Plzeň: Aleš Čeněk, 2006, ISBN 80-7380-004-7.

Müller, K. Dobré vládnutí ve veřejném nezájmu. Lokální politické elity jako klíčoví aktéři demokratizace? Praha: SLON, 2018, ISBN 978-80-7419-271-5.

Říchová, B. Přehled moderních politologických teorií. Empiricko-analytický přístup v soudobé politické vědě. Praha: Portál, 2000, ISBN 80-7178-461-3.

Předběžný termín obhajoby

2021/22 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Václav Bubeníček, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 7. 9. 2021

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 19. 10. 2021

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 26. 01. 2022

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci Proces rozhodování místní samosprávy ve městě Ústěk jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 14.3.2022

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval Ing. Václavu Bubeníčkoví, Ph.D. za ochotu, vstřícnost, velmi cenné odborné rady a připomínky v průběhu zpracování mé bakalářské práce. Současně poděkování patří i dotazovaným zastupitelům za jejich čas věnovaným strukturovaným rozhovorům, kteří mi ochotně poskytli potřebné informace k dokončení bakalářské práce.

Proces rozhodování místní samosprávy ve městě Ústěck

Abstrakt

Tato bakalářská práce je zaměřena na zjištění faktorů, které ovlivňují charakter koaličních vztahů v rámci rozhodovacího procesu místní samosprávy ve městě Ústěck. Práce je rozdělena na dvě části, a to teoretickou část a část praktickou. V teoretické části jsou vymezeny základní pojmy, které se týkají rozhodovacího procesu místní samosprávy. Jedná se například o popis jednotlivých orgánů místní samosprávy, volebního systému, lokálního politického stranictví, teorií koalic dle Stanislava Balíka a Petra Jüptnera. Praktická část je zaměřena na město Ústěck, kde je provedena analýza demografických a socioekonomických ukazatelů a v neposlední řadě i občanská vybavenost města. Dále je zde provedena podrobná analýza volebních výsledků za období od roku 2006 do současnosti. Ta je zaměřena především na průběh komunálních voleb a formování povolebních koalic. Je sledován vývoj vztahů mezi politickými aktéry a vliv na případnou spolupráci. Závěr práce je zaměřen na popis vzniklých koalic a analýzy faktorů, které ovlivňují proces rozhodování místní samosprávy a charakter koaličních vztahů.

Klíčová slova: Ústěck, místní samospráva, komunální volby, volební strany, lokální stranický systém, komunální koalice

The Decision Making Process of Local Government in the Municipality of Ústěk

Abstract

This bachelor thesis is focused on identifying the factors that affect the nature of coalition relations in the decision-making process of local government in the municipality of Ústěk. The work is divided into two parts, the theoretical part, and the practical part. The theoretical part defines the basic concepts that relate to the decision-making process of local government. This is, for example, a description of individual local government bodies, the electoral system, local political partisanship, coalition theory according to Stanislav Balík and Petr Jüptner. The practical part is focused on the municipality of Ústěk, where the analysis of demographic and socio-economic indicators and finally, the civic amenities of the municipality are performed. Furthermore, there is a detailed analysis of election results for the period from 2006 to the present. It focuses mainly on the conduct of municipal elections and the formation of post-election coalitions. The development of relations between political actors and the impact on possible cooperation is monitored. The conclusion of the thesis is focused on the description of the coalitions and the analysis of factors that affect the decision-making process of local government and the nature of coalition relations.

Keywords: Ústěk, local government, municipal elections, political parties, local party system, municipal coalition

Obsah

1 Úvod.....	13
2 Cíl práce a metodika	14
3 Teoretická východiska	16
3.1 Definice obce v ČR	16
3.2 Orgány místní samosprávy.....	16
3.2.1 Zastupitelstvo obce	16
3.2.2 Rada obce.....	18
3.2.3 Starosta a místostarosta.....	19
3.2.4 Obecní úřad.....	19
3.2.5 Orgány zastupitelstva a rady obce	20
3.3 Obecní volby a volební systém	21
3.3.1 Funkce voleb a volební právo	21
3.3.2 Volební systémy	22
3.3.3 Volební obvod.....	23
3.3.4 Forma kandidatury	23
3.3.5 Struktura hlasu	24
3.3.6 Volební klauzule	24
3.4 Lokální politické stranictví	25
3.4.1 Funkce politických stran	25
3.4.2 Parlamentní strany v lokální politice	26
3.4.3 Lokální politické strany	27
3.4.4 Nezávislí kandidáti	27
3.5 Teorie koalic.....	28
3.5.1 Typologie koalic dle Stanislava Balíka	28
3.5.1.1 Minimální vítězná ideově propojená koalice	29
3.5.1.2 Minimální vítězná ideově nepropojená koalice.....	29
3.5.1.3 Velká koalice	29
3.5.1.4 Nadměrná ideově propojená koalice	30
3.5.1.5 Nadměrná ideově nepropojená koalice	30
3.5.1.6 Široká koalice	31
3.5.1.7 Všestranická koalice	31
3.5.2 Typologie koalic dle Petra Jüptnera.....	31
3.5.2.1 Nejmenší obce	32
3.5.2.2 Obce menší střední velikosti	33

3.5.2.3	Obce větší střední velikosti.....	33
3.5.2.4	Největší obce	34
4	Praktická část	35
4.1	Charakteristika obce Ústěk a jeho vymezení	35
4.2	Demografická struktura obyvatel	35
4.2.1	Vývoj počtu obyvatel v letech 2006 až 2020	35
4.2.2	Složení obyvatel dle věkové struktury	37
4.3	Socioekonomické ukazatele	38
4.3.1	Struktura obyvatel dle vzdělanosti.....	38
4.3.2	Ekonomická aktivita	39
4.3.3	Nezaměstnanost	40
4.4	Občanská vybavenost.....	41
4.4.1	Kultura, sport a volný čas	41
4.4.2	Školství.....	42
4.4.3	Zdravotnické a sociální služby.....	42
4.4.4	Dopravní infrastruktura.....	43
4.4.5	Technická vybavenost.....	43
4.4.5.1	Zásobování vodou.....	43
4.4.5.2	Kanalizace.....	44
4.4.5.3	Zásobování plynem, teplem, elektřinou.....	44
5	Analýza lokální politické situace ve městě Ústěk	44
5.1	Volební období 2006-2010.....	45
5.1.1	Průběh a výsledky voleb	45
5.1.2	Povolební jednání a tvorba koalic	47
5.1.3	Průběh volebního období 2006-2010	48
5.2	Volební období 2010-2014.....	50
5.2.1	Průběh a výsledky voleb	50
5.2.2	Povolební jednání a tvorba koalic	52
5.2.3	Průběh volebního období 2010-2014.....	55
5.3	Volební období 2014-2018.....	56
5.3.1	Průběh a výsledky voleb	56
5.3.2	Povolební jednání a tvorba koalic	58
5.3.3	Průběh volebního období 2014-2018	60
5.4	Volební období 2018 - 2022.....	60
5.4.1	Průběh a výsledky voleb	60
5.4.2	Povolební jednání a tvorba koalic	62
5.4.3	Průběh volebního období od 2018–2022	64
6	Analýza politického prostředí a výsledků voleb	65

6.1	Srovnání volební účasti dle územních celků	65
6.2	Členové zastupitelstva dle politické příslušnosti	66
6.3	Koalice vzniklé ve sledovaném období.....	67
6.3.1	Koalice po volbách v roce 2006	67
6.3.2	Koalice po volbách v roce 2010	68
6.3.3	Koalice po volbách v roce 2014	68
6.3.4	Koalice po volbách v roce 2018	69
7	Závěr.....	70
8	Seznam použitých zdrojů	72
8.1	Literární zdroje.....	72
8.2	Dokumenty – Zápis z jednání ZM Úštěk	72
8.3	Internetové zdroje.....	73
8.4	Zákony.....	74
9	Přílohy	76
9.1	Rozhovor se současným starostou Janem Mazínim – UHAF	76
9.2	Rozhovor s Josefem Petrusem – Sportovci pro Úštěk	78
9.3	Rozhovor s Andreou Elísek - PRO ÚŠTĚCKÝ REGION.....	79
9.4	Rozhovor s Petrem Elískem – SNK Evropští demokraté.....	82

Seznam grafů

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel 2006-2020	36
Graf 2: Vývoj průměrného věku obyvatele obce v období 2007–2020.....	38

Seznam použitých zkratk

ČR – Česká republika

ČSÚ – Český statistický úřad

HNHRM – Hnutí nezávislých za harmonický rozvoj obcí a měst

KSČM – Komunistický strana Čech a Moravy

NK – Nezávislý kandidát

ODS – Občanská demokratická strana

SNK – Sdružení nezávislých kandidátů

SNK ED – Sdružená nezávislých kandidátů Evropští demokraté

STAN – Starostové a nezávislí

ZŠ - Základní škola

ZM – Zastupitelstvo města

Seznam tabulek

Tabulka 1: Počet členů zastupitelstva dle počtu obyvatel obce	16
Tabulka 2: Minimální počet volených zastupitelů v novém obvodu	23
Tabulka 3: Vývoj počtu obyvatel – Ústěk, 2006-2020	36
Tabulka 4: Složení obyvatel dle věkové struktury 2016-2020	37
Tabulka 5: Struktura obyvatel dle maximálního dosaženého vzdělání, 2011.....	39
Tabulka 6: Ekonomická aktivita obyvatel, Ústěk 2011	40
Tabulka 7: Podíl nezaměstnaných osob v letech 2015, 2018, 2021	40
Tabulka 8: Statistické údaje volby – Ústěk 2006.....	45
Tabulka 9: Srovnání volební účasti dle územních celků, 2006.....	45
Tabulka 10: Výsledky voleb do zastupitelstva 2006, Ústěk	46
Tabulka 11: Složení rady města, Ústěk 2006.....	48
Tabulka 12: Statistické údaje volby - Ústěk 2010	50
Tabulka 13: Srovnání volební účasti dle územních celků, 2010.....	50
Tabulka 14: Výsledky voleb do zastupitelstva 2010, Ústěk	51
Tabulka 15: Složení nové koalice, Ústěk 2010	53
Tabulka 16: Složení rady města, Ústěk 2010.....	54
Tabulka 17: Statistické údaje volby - Ústěk 2014	56
Tabulka 18: Srovnání volební účasti dle územních celků, 2014.....	56
Tabulka 19: Výsledky voleb do zastupitelstva 2014, Ústěk	57
Tabulka 20: Zvolení zastupitelé ve volbách 2014, Ústěk	58
Tabulka 21: Složení rady města, Ústěk 2014.....	59
Tabulka 22: Statistické údaje volby – Ústěk 2018.....	61
Tabulka 23: Srovnání volební účasti dle územních celků, 2018.....	61
Tabulka 24: Výsledky voleb do zastupitelstva 2018, Ústěk	62
Tabulka 25: Složení rady města, Ústěk 2018.....	63
Tabulka 26: Srovnání volební účasti dle územních celků 2006-2018	66
Tabulka 27: Rozdělení zastupitelů dle politické příslušnosti 2006-2018	66
Tabulka 28: Typ vzniklé koalice a rozdělení funkcí 2006-2010	67
Tabulka 29: Typ vzniklé koalice a rozdělení funkcí 2010-2014	68
Tabulka 30: Typ vzniklé koalice a rozdělení funkcí 2014–2018.....	69
Tabulka 31: Typ vzniklé koalice a rozdělení funkcí 2018-2022	69

1 Úvod

Volby na celostátní úrovni, zejména pak do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR a senátu jsou ostře sledované všemi občany. Projevují se silné emoce, názorové rozdíly, programové přesvědčení, které ovlivňují volbu na celonárodní úrovni. Výsledkem je vláda, která ovlivňuje život a prosperitu celé naší země. Problematika komunálních voleb se dostává do popředí zájmu až v posledních letech (cca po roce 2000, kdy se Česká republika připravovala ke vstupu do Evropské unie). Komunální (regionální) nebo taky označované jako místní politika je prostředí, ve kterém se projevuje bezprostřední vliv na každodenní život lidí v místě jejich trvalého bydliště. Občané svojí vlastní účastí v komunální politice přímo ovlivňují rozvoj a prosperitu místa bydliště. Volební účast občanů v komunálních volbách procentuálně převyšuje účast ve volbách na celostátní úrovni. Každá místní samospráva je unikátní identifikací obce, která přímo souvisí s demografickou částí obce, jejími socioekonomickými ukazateli, občanskou vybaveností a infrastrukturou. Toto vše následně silně ovlivňuje principy pro tvorbu koalic, neopomenutelnou roli zde hraje i znalost místních významných osobností a existence vzájemných vztahů mezi jednotlivými občany. Komunální volby jsou nástrojem trvale žijících obyvatel k prosazování jejich zájmů vedoucí k celkové prosperitě života obce. Existují dva možné způsoby přímé účasti trvale žijící občanů na rozhodování obce. Jedním z nich je účast v komunálních volbách prostřednictvím zvolení svého zástupce do zastupitelstva, který bude hájit jejich zájmy a prosperitu obce. Druhý způsob přímé účasti v komunálních volbách je rozhodnutí se pro vlastní kandidaturu.

V komunální politice se vyskytují mimo parlamentních stran nejrůznější spolky, sdružení a kandidáti bez politické příslušnosti, označovaní jako nezávislí kandidáti. Složení obecního zastupitelstva je přímo závislé na voličích. Voliče ovlivňuje vzájemný vztah mezi kandidáty a voličem, současně je ovlivněn politickým programem kandidátů, případně znalostí splnění předvolebních slibů v předchozím volebním období komunální politiky. Na základě výsledku voleb dochází k procesu vytváření koalic, které jsou v komunální politice ovlivněny vzájemnými osobními vztahy mezi kandidáty.

K provedení případové studie je nutné znát teoretické znalosti k problematice místní samosprávy, komunální volby, volební systém a teorie tvorby povolebních koalic. Na tyto teoretické poznatky navazuje část praktická. Bakalářská práce je zaměřena na analýzu komunálních voleb města Ústěk, okres Litoměřice, Ústecký kraj, charakteristiku města

Úštěk, zhodnocení ukazatelů, které bezprostředně ovlivňují místní politické dění se zaměřením na průběh a výsledky voleb, vznik povolebních koalic a vzájemné vztahy v zastupitelstvu města.

2 Cíl práce a metodika

Hlavním cílem mojí bakalářské práce Proces rozhodování místní samosprávy ve městě Úštěk, okres Litoměřice, kraj Ústecký je zjištění všech faktorů, které ovlivňovaly vytváření koaličních vztahů v průběhu rozhodovacího procesu místní samosprávy ve městě Úštěk.

K naplnění hlavního cíle rozhodování místní samosprávy je nezbytné řešit i cíle dílčí. Prvním dílčím cílem, který má zásadní vliv na vývoj a fungování místní samosprávy, je charakteristika hlavních demografických a socioekonomických ukazatelů města. Druhým navazujícím dílčím cílem je vzájemné posouzení jednotlivých volebních období v období od roku 2006 do současnosti. Je nutné rovněž zhodnotit vliv jednotlivých politických aktérů lokálních voleb místní samosprávy na vytváření případných povolebních koalic. Dalším dílčím cílem je provedení analýzy vlivu vzájemných vztahů politických aktérů v místní samosprávě, provedení identifikace charakteru koaličních vztahů v zastupitelstvu města ve sledovaném období od roku 2006 do současnosti.

Tato bakalářská práce je zpracována jako případová studie s využitím výzkumného přístupu. Práce je složena ze dvou částí, a to teoretické a praktické. Podklady jsou získávány studiem odborných podkladů a prostřednictvím strukturovaných rozhovorů. Při vytváření této práce byly využity především podklady odborné literatury, včetně zákonů týkajících se problematiky komunální politiky. Tyto poznatky jsou zachyceny v teoretické části práce, která zahrnuje charakteristiku jednotlivých pojmů jako jsou obec a orgány samosprávy, komunální volební systém, lokální politické stranictví, typologie koalic Stanislava Balíka a Petra Jüptnera. Studiem této odborné literatury jsou získány základní poznatky problematiky procesu rozhodování místní samosprávy a to v teoretické části. Teoretická část mi poskytla podklady, které jsou následně využity při vypracování části praktické.

Praktickou část bakalářské práce můžeme rozdělit na tři kapitoly. První kapitola nás seznamuje se základním vymezením města Úštěk. Jedná se o stručnou charakteristiku Města Úštěk, které je nejmenší městskou památkovou rezervací ČR. Tato kapitola obsahuje hlavní socioekonomické (struktura obyvatel dle vzdělanosti, zaměstnanost, nezaměstnanost) a

demografické (počet obyvatel, věková struktura) ukazatele, občanskou vybavenost (kultura, sport a volný čas, školství, zdravotnictví a sociální služby) a infrastrukturu (dopravní obslužnost, vodovodní a kanalizační řady, způsob vytápění). Toto všechno jsou hlavní ukazatele pro lokální (místní) politické dění. Podklady byly čerpány především z webových stránek Českého statistického úřadu, z oficiálních webových stránek města Ústěk, z místních odborných literárních děl a odborné literatury zachycující historii města Ústěk.

Druhá kapitola praktické části bakalářské práce ukazuje analýzu komunálních voleb místní samosprávy v období od roku 2006 až doposud, tedy lokálních voleb roku 2018. Jsou zde v jednotlivých obdobích uvedeny volební výsledky místní samosprávy, průběh povolebních vyjednávání, konečné vytvoření jednotlivých koalic a zachycení celého volebního období. Je zde provedena komparace získaných výsledků v jednotlivých volebních obdobích. Podkladem pro zpracování jednotlivých volebních období byly zápisy ze zasedání zastupitelstva a z jednání rady města. Část podkladů byla získána z webových stránek Českého statistického úřadu se zaměřením na výsledky voleb v jednotlivých volebních obdobích a z webových stránek města Ústěk. Důležitou část získaných informací tvoří strukturální rozhovory s přímými politickými aktéry místní samosprávy v jednotlivých volebních obdobích. Přepisy jednotlivých rozhovorů s oslovenými politickými aktéry jsou přílohou této bakalářské práce.

Třetí kapitola praktické části je závěrečnou částí bakalářské práce. Dochází zde k celkovému zhodnocení důležitých informací k jednotlivým volebním obdobím místní samosprávy vybrané obce, která umožňuje nahlédnout na politickou participaci, skladbu lokálního politického prostředí získanou z analýzy komunálních voleb v obci v jednotlivých volebních obdobích (2006-2018). Závěr bakalářské práce je shrnutím všech analýz a podkladů jednotlivých volebních období.

3 Teoretická východiska

3.1 Definice obce v ČR

Obec definuje zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení). Obec je společenství občanů, tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce. Jedná se o veřejnoprávní korporaci, která vlastní majetek a ten má využívat ve prospěch a rozvoj svého území a k uspokojování potřeb občanů obce. Současně nese odpovědnost při vystupování v právních vztazích, kde vystupuje samostatně a svým jménem. Při plnění úkolů musí obec chránit veřejný zájem.¹

3.2 Orgány místní samosprávy

Obec navenek jedná prostřednictvím svých orgánů a dle zákona o obcích jsou jimi zastupitelstvo obce, rada obce, starosta, obecní úřad a zvláštní orgány obce. Pokud má obec svěřen i výkon přenesené působnosti, tak zde vznikají i komise.²

3.2.1 Zastupitelstvo obce

Základním a zároveň nejdůležitějším orgánem obecní samosprávy je zastupitelstvo. Skládá se ze zastupitelů, kteří byli zvoleni přímo občany při obecních volbách. Počet zastupitelů je upraven zákonem o obcích a kritériem je počet obyvatel dané obce, viz. tabulka 1.³

Tabulka 1: Počet členů zastupitelstva dle počtu obyvatel obce

Počet obyvatel obce	Počet členů zastupitelstva
Do 500	5 až 15
500 až 3000	7 až 15
3000 až 10 000	11 až 25
10 000 až 50 000	15 až 35
50 000 až 150 000	25 až 45
Nad 150 000	35 až 55

Zdroj: *Vlastní zpracování dle Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 39*

¹ § 1-2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

² BALÍK, S. Komunální politika. 2009, s. 67

³ ČMEJREK, J., BUBENÍČEK, V. a ČOPIK J. Demokracie v lokálním politickém prostoru. 2010, s. 39

Zastupitel získává mandát okamžikem zvolení v obecních volbách a je povinen složit slib na prvním zastupitelstvu obce, kterého se zúčastní. Po složení slibu není zastupitel povinen hlasovat dle příkazů, pokynů či nařízení od subjektů, za které kandidoval, nebo od občanů, kteří ho volili, ale je povinen svůj mandát vykonávat dle svého svědomí a přesvědčení. Jedná se o tzv. reprezentativní mandát, který je charakteristický pro zastupitelskou demokracii.⁴

Zvolením a složením slibu vznikají práva a povinnosti zastupitele obce. Mezi základní práva zastupitele patří tzv. právo iniciativy, které opravňuje zastupitele předkládat návrhy zastupitelstvu, radě, výborům či komisím, pokud jsou zřízené. Toto právo nemůže být omezeno ani úpravou jednacího řádu. Dalším právem je tzv. právo interpelace, kdy zastupitel může vznášet podněty, dotazy a připomínky např. členům rady, předsedům výborů a dalším orgánům obce. Písemnou odpověď od nich musí dostat do 30 dnů. Rovněž má právo na informace a to ho opravňuje požadovat takové informace, které souvisí s jeho výkonem funkce. Informace může žádat od zaměstnanců obce, kteří jsou zařazeni do obecního úřadu od zaměstnanců právnických osob, které obec založila, či zřídila. Opět zde platí lhůta 30 dnů.

Zastupitel má povinnost se aktivně účastnit jednání zastupitelstva nebo orgánů, do kterých byl zvolen, a dále plnit jejich úkoly. Má-li hájit zájmy občanů obce a vyvarovat se chování, které by ohrožovalo vážnost jeho funkce. Měl by se také vyvarovat střetu zájmů a případně sdělit tuto skutečnost před jednáním zastupitelstva.⁵

Zastupitelstvo, tedy orgán, který obdržel přímý mandát od voličů během obecních voleb, určuje podobu dalších orgánů obce. Volí starostu, místostarostu, členy rady a výborů, ale mohou je také odvolávat a rušit. Aby tato volba, usnesení či rozhodnutí bylo platné je zapotřebí souhlasu nadpoloviční většiny všech zastupitelů. Úkolem starosty obce je svolat a většinou i řídit průběh zastupitelstva. Zastupitelé se schází dle potřeby obce, ale musí se sejít minimálně jednou za tři měsíce. Pokud se stane, že se zastupitelstvo nesejde v počtu, ve kterém by bylo usnášeníschopné, a to po dobu šesti měsíců, rozpustí jej ministerstvo vnitra. Do doby zvolení nového zastupitelstva přebírá pravomoci rada města, a pokud není zvolena, tak přechází pravomoci na starostu. Pokud ani ten nebyl zvolen, tak zastupitelstvo pověří jednoho ze svých členů správou obce. V případě, že se zasedání

⁴ BALÍK, S. Komunální politika. 2009, s. 67

⁵ BALÍK, S. Komunální politika. 2009, s. 68-69

zastupitelstva nezúčastní nadpoloviční většina zastupitelů, rozpustí se zasedání a do 15 dnů se svolá náhradní.

Zasedání zastupitelstva je veřejné a o místě, čase a navrženém programu informuje obecní úřad na úřední desce, a to minimálně 7 dní před řádným konáním zastupitelstva. Přidávat návrhy bodů na program jednání mohou členové zastupitelstva, rada a výbory. O každém zasedání zastupitelstva se pořizuje zápis, který podepisuje starosta, nebo místostarosta, a určený ověřovatel zápisu. V zápise se uvádí počet přítomných zastupitelů, pořad jednání, průběh a výsledky hlasování. Zápis je k nahlédnutí na obecním úřadě a musí být vyhotoven do 10 dnů po zasedání.⁶

3.2.2 Rada obce

V některých obcích se rada nevolí a pravomoci přechází na starost (mimo záležitostí, které má dle zákona v těch případech rozhodovat zastupitelstvo). Pokud je v obci rada, tak se jedná o výkonný orgán v samostatné působnosti. Rada může rozhodovat i v přenesené působnosti, ale jen v případech, kdy to stanovuje zákon. Členem rady je starosta, místostarosta, nebo i více místostarostů, a členové zastupitelstva, které zastupitelstvo zvolí. Důležitým pravidlem je, že počet členů rady musí být lichý a nesmí být větší jak jedna třetina počtu zastupitelů. Minimální počet členů je pět, proto se rada v obcích, které mají méně než 15 zastupitelů, nezřizuje.⁷

Schůze rady jsou naplánované dle potřeby a jsou neveřejné. K jednotlivým bodům schůze si mohou pozvat i další osoby. Aby byla rada obce usnášeníschopná, je nutná nadpoloviční účast členů rady. Ze schůze se pořizuje zápis, který podepisuje starosta společně s místostarostou, nebo jiným členem rady. Zde se sepíše přehled účastníků schůze, její průběh a výsledky hlasování. Pro platné usnesení z rady platí, že musí vyjádřit souhlas nadpoloviční většina všech členů rady. Zápis se musí vyhotovit do sedmi dnů od konání schůze rady a uložit ho na obecním úřadě, kde do něho mohou nahlížet členové zastupitelstva obce. Rada obce je odpovědná zastupitelstvu obce a kontroluje plnění usnesení, které zastupitelstvo obce přijalo. Mezi důležité pravomoci rady obce patří vydávání nařízení obce, rozdělování pravomocí na obecním úřadě a na návrh tajemníka jmenovat, nebo odvolávat

⁶ ČMEJREK, J., BUBENÍČEK, V. a ČOPÍK J. Demokracie v lokálním politickém prostoru. 2010, s. 42-43

⁷ ČMEJREK, J., BUBENÍČEK, V. a ČOPÍK J. Demokracie v lokálním politickém prostoru. 2010, s. 43

vedoucí jednotlivých odborů v rámci úřadu. Dohlíží také na hospodaření obce dle schváleného rozpočtu.⁸

3.2.3 Starosta a místostarosta

Úlohou starosty je zastupovat obec navenek a reprezentovat ji. Je volen ze členů zastupitelstva obce a podmínkou je být občanem České republiky. Za výkon své funkce je odpovědný zastupitelstvu obce. Jeho povinností je svolávat jednání zastupitelstva obce a rady obce. Je současně osobou, která svým podpisem stvrzuje zápisy z těchto jednání. V případě pochybností může i zastavit výkon usnesení rady obce a předložit tento bod na nadcházejícím zastupitelstvu obce, kde bude tento bod projednán. Starosta, pokud není jmenován v obci tajemník, současně plní úkoly jako zaměstnavatel dle zvláštních předpisů, uzavírá a ukončuje pracovní poměry zaměstnanců obce. Je odpovědný za informování občanů o činnostech obce a se souhlasem ředitele krajského úřadu jmenuje či odvolává tajemníka obecního úřadu. V nepřítomnosti zastupuje starostu místostarosta, který je volen zastupitelstvem obce a musí být rovněž členem zastupitelstva obce a být občanem České republiky. Společně podepisují právní předpisy obce. Pokud starostu odvolalo zastupitelstvo obce a nezvolilo nového starostu, nebo se své funkce starosta vzdal, přecházejí pravomoci starosty na místostarostu a ten vykonává jeho funkci do zvolení nového starosty.⁹

3.2.4 Obecní úřad

V čele obecního úřadu stojí starosta a dále sem patří místostarosta (místostarostové), tajemník (pokud je tato funkce zřízena) a zaměstnanci, kteří byli zařazeni do obecního úřadu. Obecní úřad může být dělen na odbory a případně oddělení. Výkon státní správy je hlavní náplní obecního úřadu v rámci přenesené působnosti. V oblasti samostatné působnosti obecního úřadu je cílem plnění úkolů, které mu zadalo zastupitelstvo obce, nebo rada obce. Měl by také být nápomocný výborům a komisím při jejich činnosti.¹⁰

⁸ ČMEJREK, J., BUBENÍČEK, V. a ČOPÍK J. Demokracie v lokálním politickém prostoru. 2010, s. 44-45

⁹ ČMEJREK, J., BUBENÍČEK, V. a ČOPÍK J. Demokracie v lokálním politickém prostoru. 2010, s. 46-47

¹⁰ ČMEJREK, J., BUBENÍČEK, V. a ČOPÍK J. Demokracie v lokálním politickém prostoru. 2010, s. 47

3.2.5 Orgány zastupitelstva a rady obce

Zastupitelstvo má právo zřizovat své iniciativní a kontrolní orgány, které se nazývají výbory. Iniciativní a kontrolní orgány, které zřizuje rada se nazývají komise. Obec, kde není zřízena rada, jmenuje komise starosta. Povinností zastupitelstva je zřídit minimálně dva výbory, a to kontrolní a finanční. V obci, kde se minimálně 10% obyvatel hlásí k národnosti jiné než české, je povinností zastupitelstva zřídit i výbor pro národnostní menšiny, jejichž členy jsou i zástupci této národnostní menšiny. V případě, že zástupce národnostní menšiny je delegován svazem, který je zřízen podle zvláštního právního předpisu, pak výbor pro národnostní menšiny musí být tvořen nadpoloviční většinou všech členů tohoto výboru.

Předseda výboru je vždy členem zastupitelstva (kromě osadních výborů), členem výboru nesmí být starosta, místostarosta, tajemník obecního úřadu a ani osoby, které vykonávají rozpočtové a finanční práce na obecním úřadě. Počet členů výboru je stanoven jako minimální v počtu tří a vždy musí být lichý. Výbor plní úkoly, které jsou mu uloženy zastupitelstvem, a jsou i ze své činnosti zodpovědní. Scházejí se dle potřeb plnění úkolů a ze své činnosti zpracovávají usnesení, které podepisuje předseda výboru, a to je platné, pokud s usnesením vyslovila nadpoloviční většina všech členů souhlas. Hlavní funkcí finančního výboru je kontrola hospodaření s finančními prostředky obce a nakládání s majetkem obce. Kontrolní výbor dohlíží na plnění usnesení, které přijalo zastupitelstvo a rada obce. Dohlíží na dodržování právních předpisů ostatních výborů a na obecní úřad ve věcech samostatné působnosti.¹¹

Zastupitelstvo může také zřídit v místních částech obce tzv. osadní výbory. Složení a počet členů, který je opět nastaven na minimální počet tří členů, určuje zastupitelstvo obce. Člen osadního výboru musí mít v místní části, pro kterou byl osadní výbor zřízen, nahlášen trvalý pobyt. Úlohou osadního výboru je aktivně předkládat zastupitelstvu a radě návrhy, které se týkají této místní části a jejího rozvoje. Vyjadřuje se k plánovaným zásahům na území této části obce a mají přednášet a předkládat i podněty od občanů z dané místní části, kteří zde mají nahlášen trvalý pobyt.

Komise, které mají za úkol předkládat podněty a zjištěná případná pochybení radě, jsou plně odpovědné radě obce. Rada vybírá členy jednotlivých komisí, ale pokud komisi bude svěřen výkon přenesené působnosti, pak jejím předsedou může být pouze osoba se

¹¹ BALÍK, S. Komunální politika. 2009, s. 78-79

zvláštní odbornou způsobilostí k dané činnosti. Ze své činnosti, související s výkonem přenesené působnosti, se zodpovídá komise starostovi.¹²

3.3 Obecní volby a volební systém

3.3.1 Funkce voleb a volební právo

Základem zastupitelské demokracie je nutnost pořádání pravidelných a svobodných voleb. Dávají možnost občanům si vybrat mezi politickými alternativami, konkrétními stranami a kandidáty. Výsledky voleb reprezentují aktuální priority a požadavky občanů. Umožňují vznik legitimních a správních orgánů. Podle výsledků voleb se také rozdělují mandáty. Tvoří se exekutivní většina a formuje se opozice, která má za úkol kontrolovat exekutivu většiny.¹³

Jednou z klíčových funkcí je funkce kontrolní, kdy v případě nespokojenosti, při kontrole zastupitelských a exekutivních orgánů, mohou v příštích volbách své zástupce vyměnit. Volby obecně dávají legitimitu nejen zvoleným zástupcům a orgánům, ale i dalším orgánům, které se odvíjí od zastupitelského orgánu. Neméně důležitou funkcí voleb je i funkce integrační, kdy v období před volbami strany i jednotliví kandidáti mohou reprezentovat rozdílné názory a směry, ale po volbách dochází částečně k názorovému sjednocení, které umožní vznik exekutivní většiny.¹⁴

Všeobecné, rovné a přímé volební právo je důležitým aspektem k tomu, aby volby plnily svou funkci. Všichni občané, kteří dosáhli stanoveného věku, by měli mít aktivní i pasivní volební právo – tedy aktivně volit své zástupce a zároveň možnost být zvolen. Výjimkou je osoba, které brání překážka ve výkonu volebního práva. Aktivní volební právo získává každý občan, který dosáhl 18 let, a tato hranice platí i pro volební právo pasivní, tedy právo kandidovat při obecních volbách. Samozřejmě musí splnit také zákonné podmínky, např. mít přihlášen trvalý pobyt v obci. Kandidatura do poslanecké sněmovny je omezena spodní hranicí 21 let a při volbách do senátu je spodní hranice 40 let.

Pokud se jedná o obecní volby v ČR, tak zde platí, že volby jsou všeobecné. Z toho vyplývá, že může volit každý občan, který dosáhl určitého věku a splňuje zákonné požadavky, tedy nemá omezenou způsobilost volit a volí v daném okrsku, kde má přihlášený

¹² BALÍK, S. Komunální politika. 2009, s. 78-79

¹³ ČMEJREK, J., BUBENÍČEK, V. a ČOPÍK J. Demokracie v lokálním politickém prostoru. 2010, s. 51

¹⁴ ČMEJREK, J., BUBENÍČEK, V. a ČOPÍK J. Demokracie v lokálním politickém prostoru. 2010, s. 51-52

trvalý pobyt. Rovnost voleb zajišťuje, že každý hlas každého voliče má stejnou váhu a také má stejný počet hlasů. Během obecních voleb hlasujeme pro konkrétní kandidáty i napříč kandidátními listinami, a proto jsou tyto volby přímé. Povinnost tajné volby, zajišťuje, že se nikdo nemůže dozvědět, jak který konkrétní volič hlasoval. Musí být zachována také svoboda volby, kdy není občan nucen nebo jinak ovlivňován během své volby pro konkrétní politický subjekt. Politická pluralita, tedy možnost výběru z více kandidátů a stran, je důležitým prvkem obecních voleb. Bohužel v těch nejmenších obcích ČR se stává, že kandiduje nedostatečný počet politických subjektů.¹⁵

3.3.2 Volební systémy

Na volební systém můžeme hledět dvěma způsoby. V užším slova smyslu jde hlavně o systém přepočtu hlasů na konkrétní mandáty. Existuje větší počet druhů volebních systémů a u každého najdeme některé výhody i nevýhody oproti jinému. Nejčastěji se využívají tzv. proporcionální a většinové systémy. Rozdílné jsou hlavně v pojetí volebních obvodů.

U většinového systému je tolik volebních obvodů, kolik je volených mandátů a kandidát s určenou většinou hlasů získá mandát v daném obvodu. Hlavní výhodou je úzké napojení vítězného kandidáta na volební obvod a značná jednoduchost tohoto volebního systému. Naopak je to nevýhodou pro nové a menší strany oproti velkým a silným stranám s velkou voličskou základnou. Další nevýhodou je, že tento systém nemusí odrážet aktuální rozložení politických sil. Strana může na celém území ČR získat absolutní většinu hlasů, ale nebude mít odpovídající počet mandátů.

U proporcionálního volebního systému jsou volební obvody vícemandátové. Jedná se o spravedlivější model a více reprezentuje politické rozložení sil ve společnosti. Z důvodu velkého množství politických subjektů, které se dostávaly do zastupitelských orgánů, bylo nutné redukovat jejich počet. Zavedla se tedy tzv. volební klauzule. Jedná se o minimální počet, vyjádřený v procentech, ve vztahu k celkovému počtu hlasů, který musí politický subjekt obdržet, aby získal mandáty ve volených orgánech. Oproti většinovému volebnímu systému je přepočtení hlasů složitější, a tím, že se dostává do volených orgánů více subjektů je poté těžší vytvořit fungující a stabilní koalici. V proporcionálních systémech se využívají

¹⁵ ČMEJREK, J., BUBENÍČEK, V. a ČOPÍK J. Demokracie v lokálním politickém prostoru. 2010, s. 51-52

preferenční hlasy, aby se alespoň částečně posílila personalizace voleb. Tyto hlasy ovlivňují konečné pořadí kandidátů při získávání mandátu z kandidátních listin.¹⁶

3.3.3 Volební obvod

Kritériem pro velikost volebního obvodu není jeho územní rozloha nebo počet obyvatel, ale počet mandátů, které lze získat na daném území po vyhlášení výsledků voleb. Volební obvody se pro různé druhy voleb liší. Pokud jde o proporcionalitu voleb, tak platí, že čím větší je volební obvod, tak tím větší je i proporcionalita voleb, protože se zde rozděluje větší množství mandátů. Naopak u menších obvodech proporcionalita klesá.¹⁷

Při komunálních volbách v ČR je dáno, že každá obec tvoří zároveň i jeden volební obvod, ale dle § 27 zákona 491/2001 Sb., zákon o volbách do zastupitelstev obcí, získává zastupitelstvo obce možnost vytvořit další volební obvody. Je zde zákonný limit pro tvorbu dalších obvodech, a to na základě minimálního počtu mandátů, o kterých se v daném obvodu vede politický boj. Počet mandátů ovlivňuje počet obyvatel obce, viz tabulka 2.¹⁸

Tabulka 2: Minimální počet volených zastupitelů v novém obvodu

Počet obyvatel obce	Min. počet zastupitelů ve volebním obvodu
Do 10 000 obyv.	5
10 001 – 50 000	7
Více než 50 000	9

Zdroj: Vlastní zpracování dle BALÍK, S. Komunální politika. 2009, s. 94

3.3.4 Forma kandidatury

Forma kandidatury je závislá na druhu volebního obvodu. Pokud se jedná o jednomandátový volební obvod, tak volič volí konkrétního kandidáta. Jedná se o tzv. personální kandidaturu a v ČR se tento model využívá při senátních volbách.

U vícemandátových obvodech volič vybírá z kandidátních listin. Na kandidátních listinách je většinou uveden větší počet kandidátů, než je reálná možnost zisku mandátu v daném obvodu, proto je důležité i pořadí kandidátů na kandidátní listině.

Jsou 3 základní typy kandidátních listin, a to přísně vázané, kde volič nemůže svým hlasem ovlivnit pořadí kandidátů na kandidátní listině. Dále jsou kandidátní listiny vázané,

¹⁶ ČMEJREK, J., BUBENÍČEK, V. a ČOPÍK J. Demokracie v lokálním politickém prostoru. 2010, s. 52-53

¹⁷ ČMEJREK, J., BUBENÍČEK, V. a ČOPÍK J. Demokracie v lokálním politickém prostoru. 2010, s. 54-55

¹⁸ BALÍK, S. Komunální politika. 2009, s. 93-94

kde volič svým preferenčním hlasem může změnit pořadí kandidátů. V ČR je tato forma využívaná při volbách do poslanecké sněmovny, Evropského parlamentu a při volbách do zastupitelstev krajů. Posledním uvedeným typem je kandidátní listina volná a u té se volič rozhoduje mezi kandidáty nejen z jedné kandidátky, ale může volit napříč kandidátkami. Tento způsob posiluje personalizaci voleb a je používán při volbách do obecního zastupitelstva.¹⁹

3.3.5 Struktura hlasu

Hlasování voličů, kde voliči vyjadřují své politické preference, je úzce navázáno na formu kandidatury. Pro jednotlivé druhy voleb je struktura hlasu rozdílná. Obecně se dělí na dva typy – na hlas jediný a na hlas vícenásobný. V případě hlasování v jednomandátových volebních obvodech se využívá hlas jediný. Volič vybere pouze jednoho kandidáta a dá mu svůj hlas. Příkladem mohou být senátní volby. Hlas jediný lze použít i ve vícemandátových obvodech, ale podmínkou jsou kandidátní listiny přísně vázané.

Vícenásobný hlas je používán hlavně u vícemandátových obvodů s kandidátní listinou otevřenou, kde dle velikosti volebního obvodu získá volič určitý počet hlasů a ty může rozdělit dle svých volebních preferencí mezi jednotlivé kandidáty napříč politickými subjekty, které kandidují v jeho volebním obvodu. Tato struktura hlasu je využívána při volbách do obecního zastupitelstva.²⁰

3.3.6 Volební klauzule

Jedná se o uměle vytvořenou hranici pro vstup do zastupitelských orgánů. Pokud subjekt nezíská dostatečný počet hlasů, hlasy propadnou a subjekt nezíská žádný mandát. Volební klauzule je pro daný druh voleb uvedena v zákoně. Nejvíce se využívá u proporcionálních volebních systémů, kde by se do zastupitelských orgánů mohlo dostat velké množství politických subjektů. Zabrání se tím složitému vyjednávání a nestabilitě. Volební klauzule se využívá ve všech typech voleb, kde se vychází z principu poměrného zastoupení. Jedná se o volby do poslanecké sněmovny, Evropského parlamentu a do zastupitelstev obcí i krajů.²¹

Při všech výše zmíněných volbách je volební klauzule nastavena tak, že subjekt musí získat alespoň 5 % ze všech platných hlasů. Pro volby do poslanecké sněmovny platí také

¹⁹ ČMEJREK, J., BUBENÍČEK, V. a ČOPÍK J. Demokracie v lokálním politickém prostoru. 2010, s. 55-56

²⁰ ČMEJREK, J., BUBENÍČEK, V. a ČOPÍK J. Demokracie v lokálním politickém prostoru. 2010, s. 56-57

²¹ ČMEJREK, J., BUBENÍČEK, V. a ČOPÍK J. Demokracie v lokálním politickém prostoru. 2010, s. 57

tato hranice, ale pokud kandidují subjekty jako koalice, je volební klauzule zvýšená. V roce 2021 proběhla novela volebního zákona a pro koalici dvou stran je nastavena na hranici 8 % a pro koalici tří a více stran je to 11 % ze všech platných hlasů.²²

3.4 Lokální politické stranictví

Zastupitelskou demokracii tvoří politické stranictví. Politické strany umožňují spojení mezi občany a politickou mocí, jsou tak prostředkem podílení se na demokratickém procesu. Jednotlivé politické strany se ucházejí o pozornost občanů, kteří si pak sami vybírají, dle svých postojů, názorů, zájmů a cílů své členství v jednotlivých politických stranách. Politické strany tak představují důležitý prvek společnosti, který vyjadřuje politickou vůli lidu.

Konec 19. a počátek 20. století je obdobím podstatných změn moderních demokratických systémů. V tomto období vznikala masová politická hnutí, bylo zavedeno všeobecné volební právo a řada demokratických reforem a tím se změnily podmínky politického zápasu. Tento způsob demokracie lépe vyhovoval politickým stranám s lokálně a regionálně zakotvenou základnou. V průběhu 20. století vznikaly politické strany, které se zaměřovaly svým programem přímo na voliče.

Lokální politické stranictví je tvořeno lokálními systémy, které úzce souvisí se systémem kandidatury v obecních volbách. Podle § 20 zákona č.491/2001 Sb., zákon o volbách do zastupitelstev obcí mohou být volební stranou „registrované politické strany a politická hnutí“. Lokální politický prostor je zaměřen na osobnosti nikoliv na organizaci a strukturu, které jsou typické pro národní politický prostor (zejména parlamentní politické strany).²³

3.4.1 Funkce politických stran

Zastupitelskou demokracii představují jednotlivé politické strany. Důležitou roli hrají politické strany v lokální politice. Každá politická strana má svůj politický program, kterým se snaží oslovit co největší počet politicky aktivních občanů. Názory, zájmy

²² Zákon č. 247/1995 Sb. Zákon o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů

²³ ČMEJREK, J., BUBENÍČEK, V. a ČOPÍK J. Demokracie v lokálním politickém prostoru. 2010, s. 65-68

a hlavně cíle jednotlivých politických stran na sebe vážou politicky aktivní občany, kteří mají shodné či podobné názory a zájmy. Politické strany tak umožňují občanům zapojit se nepřímou do rozhodování v zastupitelské demokracii a ovlivnit její průběh a výstupy.

Před volbami jsou jednotlivé politické strany aktivnější, a to z důvodu získání či ovlivnění politicky aktivních občanů, kteří pro ně mohou v poměrně krátké době hlasovat. Nastává období, kdy politické strany mezi sebou nejen soupeří, ale některé se naopak spojují v jednotlivé koalice. Cílem této aktivity je především získat hlasy od co největšího počtu politicky aktivních občanů a tím si zajistit případný co největší podíl nejen ve státní moci, ale i ve veřejné správě. Jejich cílem je vždy dle svých politických programů zastupovat co nejefektivněji zájmy, názory a potřeby svých voličů, aby i v příštích volbách obdrželi jejich hlas.²⁴

3.4.2 Parlamentní strany v lokální politice

Poslanecká sněmovna ČR je složena z jednotlivých parlamentních stran, jedná se tedy o národní úroveň politiky. Úspěšnost parlamentních stran v lokální politice se odvíjí od velikosti obce. Rozdíly jsou nejvíce patrné a přímo úměrné v závislosti na počtu trvale žijících obyvatel. Při volbách v nejmenších obcích s počtem obyvatel do 1000 se parlamentní strany v lokální politice téměř nenachází. Jedná se o prostředí, kdy se uplatňuje volba osobnosti před volbou strany a jejího programu.

S narůstajícím počtem obyvatel trvale žijících v obci (střední a větší) se některé parlamentní strany již vyskytují, ale kandidátní listina je v těchto lokalitách často doplňována o nezávislé kandidáty. Strany tak dávají přednost úplné kandidátní listině, která v zastoupení jednotlivých osobností, a to i z řad nezávislých kandidátů, zaručuje větší úspěšnost v lokální politice dané obce. Tato skutečnost, tj. zařazení nezávislých kandidátů pod hlavičkou parlamentní strany, umožňuje osobám kandidovat v lokální politice bez povinnosti získávat potřebný počet podpisů ke kandidatuře. Mohou tak zasahovat do procesu lokální politiky i v místech, kde není příslušná stranická organizace dostatečně zastoupena.

25

²⁴ ČMEJREK, J., BUBENÍČEK, V. a ČOPÍK J. Demokracie v lokálním politickém prostoru. 2010, s. 65-67

²⁵ ČMEJREK, J., BUBENÍČEK, V. a ČOPÍK J. Demokracie v lokálním politickém prostoru. 2010, s. 68-72

3.4.3 Lokální politické strany

Od roku 1994 byl doposud platný systém zakládání lokálních politických stran razantně změněn a to zákonem č. 152/1994 Sb. zákon o volbách do zastupitelstev v obcích a o změně a doplnění některých dalších zákonů. Jednalo se především o změny, které řešily možnou kandidaturu v lokálních stranách a v řadách nezávislých kandidátů, kteří se chtěli svou kandidaturou angažovat v lokální politice. Zákon změnil počet požadovaných podpisů pro možnou kandidaturu nezávislých kandidátů a jejich sdružení v komunálních volbách. Dřívější podoba zákona striktně požadovala počet občanů, kteří svým podpisem souhlasí s případnou kandidaturou v komunálních volbách, a to bez ohledu na velikost obce. Byla nastavena hranice, kde subjekt musel získat určitý počet hlasů, ale ten vycházel z počtu obyvatel, kteří souhlasí s kandidaturou k celkovému počtu obyvatel obce. Ještě bych se chtěl zmínit o snadnějším způsobu registrace politické strany v lokální politice. Zde je striktně nastaven minimální počet podpisů, a to na 1000 podpisů pro možnou kandidaturu jednotlivé politické strany. Tato možnost snadnější registrace politické strany přináší do lokální politiky, tedy do komunálních voleb, celou řadu nových politických stran, které nejsou parlamentními stranami.²⁶

3.4.4 Nezávislí kandidáti

Pojem nezávislý kandidát je vlastně osoba, která kandiduje samostatně pod svým jménem nebo se mohou nezávislí kandidáti spojit do tzv. sdružení nezávislých kandidátů. Rozdíl je ve způsobu registrace a rovněž je i rozdílný požadavek pro získání určitého počtu podpisů od osob podporujících danou osobu v případné kandidatuře. Politické strany se v souladu se zákonem musí registrovat u Ministerstva vnitra ČR. Nezávislí kandidáti a sdružení nezávislých kandidátů nemají tuto povinnost. Nezávislí kandidáti a sdružení nezávislých kandidátů však musí předložit petici s požadovaným počtem podpisů od občanů dané obce.

Není zde stanoven konkrétní počet podpisů, ale jedná se o procentuální vyjádření počtu podpisů v závislosti na velikosti příslušné obce, ve které o svou kandidaturu usilují. Konkrétně to lze vyjádřit takto: samostatní nezávislí kandidáti jsou oprávněni kandidovat za předpokladu splnění povinností získání 0,5 % až 5 % podpisů od občanů příslušné obce, kde

²⁶ ČMEJREK, J., BUBENÍČEK, V. a ČOPÍK J. Demokracie v lokálním politickém prostoru. 2010, s. 72-73

plánují svou kandidaturu, a u sdružení nezávislých kandidátů mají zákonnou povinnost předložit získání 7 % podpisů občanů dané obce.²⁷

Zákon č. 152/1994 Sb. zákon o volbách do zastupitelstev v obcích a o změně a doplnění některých dalších zákonů, umožňuje nezávislým kandidátům se zúčastnit voleb pod hlavičkou nějaké parlamentní strany. Parlamentní strany tuto možnost využívají, jelikož prostřednictvím nezávislých kandidátů získávají větší počet hlasů, a to hlavně v malých a větších obcích, kde nemají tak velkou stranickou základnu zastoupenou svými členy. Je to výhodné pro možnost proniknout a ovlivňovat jak národní, tak lokální politiku právě prostřednictvím nezávislých kandidátů a získat tak větší vliv na politické dění i v malých a středních obcích. V malých a středních obcích je prioritou při volbách upřednostňovat osobnosti, které občan zná a má k nim důvěru, před politickými stranami.²⁸

3.5 Teorie koalic

3.5.1 Typologie koalic dle Stanislava Balíka

Pod pojmem koalice si lze jednoduše představit spojení, jehož cílem je spolupráce jednotlivých stran za účelem dosažení svého cíle, tj. vlivu na národní a obecní politiku. Jsou známy dvě hlavní kategorie koalic, a ty jsou pojmenovány jako minimální vítězná a nadměrná (dříve se označovala jako velká). Toto dvojí rozlišení nezobrazuje politický charakter, ale pouze ukazuje na soutěživost stran. Jedná se o nic nevytvádající skutečnosti politického charakteru společnosti. K bližšímu poznání politické kultury bylo třeba více rozšířit typy jednotlivých koalic.

Podle p. Balíka je možné koalice rozlišit na tzv. dvouúrovňové, což v podstatě znamená rozdělení koalic podle počtu získaných mandátů a podle vztahu k ideové vzdálenosti jednotlivých osobností vzniklé koalice. Dvouúrovňové rozlišení koalic umožňuje upřesnění původně dvou koalic, a to na minimální vítěznou a nadměrnou. Koalice minimální vítězná představuje spojení dvou typů koalic, a to minimální vítězná ideově propojená a minimální vítězná ideově nepropojená. Ke koalici nadměrné je možné kombinovat čtyři typy koalic. Jedná se o nadměrnou koalici ideově propojenou, nadměrnou koalici ideově nepropojenou, dále může být koalice široká a rovněž koalice všestranická.

²⁷ ČMEJREK, J., BUBENÍČEK, V. a ČOPÍK J. Demokracie v lokálním politickém prostoru. 2010, s. 72-76

²⁸ ČMEJREK, J., BUBENÍČEK, V. a ČOPÍK J. Demokracie v lokálním politickém prostoru. 2010, s. 68-72

Speciálním případem je velká koalice, kterou můžeme přiřadit oběma výše uvedeným typům.²⁹

3.5.1.1 Minimální vítězná ideově propojená koalice

O minimální vítěznou ideově propojenou koalici se jedná v případě, kdy jde o propojení minimálního počtu potřebných mandátů k zajištění většiny v povolebním vyjednávání a zároveň jsou si strany ideově, tedy názorově blízké při politickém jednání a postupech. Jedná se o nejlogičtější vzniklou koalici stran umožňující racionálnost a optimalizaci v povolebním vyjednávání. Mají tak významný, a hlavně okamžitý politický vliv, který může přispět ke změnám a posílit tak i výraznou naději občanů směřujícím ke změnám v politickém vývoji, kdy občané jsou se stávající politickou situací nespokojeni a očekávají rychlou změnu.³⁰

3.5.1.2 Minimální vítězná ideově nepropojená koalice

Jedná se o propojení dvou či více stran spojených v koalici tak, že se spojí minimální počet potřebných mandátů k zajištění většiny v povolebním vyjednávání. Většinou dochází ke spojení jedné strany s velkým počtem mandátů, které však samo o sobě nestačí k zisku většiny, a proto dochází ke spojení s menšími stranami, které však nemají společné ideové zaměření, dokonce se stává, že ideové zaměření je protichůdné.

Silnější strana nabídne spolupráci straně s menším počtem získaných mandátů s rozdílným ideovým zaměřením a očekává od ní menší požadavky vlivu a prosazování vlastního programu než při spolupráci dvou větších ideově rozdílných stran. K tomuto spojení a vytvoření ideově nepropojené koalice dochází zejména ve dvou případech. Jedná se o případ, kdy nelze vytvořit ideově propojenou koalici se stranou či více stranami, protože se na politické scéně tato ideově zaměřená strana nenachází. Druhý případ je víceméně personální, kdy spolupráce vzhledem ke vztahům stran není možná.³¹

3.5.1.3 Velká koalice

Pojem velká koalice se použije v případě, že dojde ke spojení dvou dominantních stran, které jsou však ideově protichůdné. Jsou jednotlivé případy, kdy za určitých podmínek tyto velké koalice spolupracují i s dalšími mandátově slabšími stranami, které však zastupují

²⁹ BALÍK, S. Komunální politika. 2009, s. 188

³⁰ BALÍK, S. Komunální politika. 2009, s. 190

³¹ BALÍK, S. Komunální politika. 2009, s. 191

středovou ideologii. Abychom mohli vzniklou koalici označit jako velkou koalici, je nutné, aby v pozici opozice zůstaly minimálně dvě ideově nesourodé politické strany.

Tyto velké koalice vznikají ze dvou hlavních důvodů, jednak pro minimalizování vlivu opozice na politické scéně a druhý častý důvod je zajištění tzv. „touhy po bezpečí“. Velká koalice si tak zajišťuje větší šanci na úspěch a na vliv politického vývoje, a to výměnou za menší úspěch v personální a programové oblasti snížením vlivu opozice. Vytvoření velké koalice by mělo přesahovat rámec jednoho volebního období a předpokládá dlouhodobou spolupráci této velké koalice.³²

3.5.1.4 Nadměrná ideově propojená koalice

Pro vznik nadměrné ideově propojené koalice jsou stanoveny dvě podmínky. Jednou z podmínek je skutečnost existence minimálně jednoho nadbytečného člena, bez kterého by však koalice měla stále většinu hlasů a druhou podmínkou je ideová podobnost stran. Nesmí zde být protichůdná ideovost. Tato podmínka velké koalice umožňuje snazší způsob komunikace koalice a není tak třeba žádných výrazných ideových kompromisů.

Nadměrné ideově propojené koalice vznikají především z důvodu získání pohodlné nadpoloviční většiny hlasů ve všech rozhodovacích systémech. Tato koalice je rovněž využívána v případech, kdy jeden politický subjekt je silně dominantní, ale přesto nedosahuje potřebné nadpoloviční většiny hlasů, a k zajištění této potřebné většiny se spojí se subjekty, které mají menší počet mandátů a jsou si ideově blízcí.³³

3.5.1.5 Nadměrná ideově nepropojená koalice

Tento typ koalice vzniká jen zřídka. Jedná se principiálně o stejný typ nadměrné ideově propojené koalice s výjimkou toho, že subjekty tvořící nadměrné ideově nepropojenou koalici jsou názorově a ideově rozdílné.

Tento typ koalice je často zaměňován s koalicí velkou či širokou, svým charakterem se chová jako koalice minimální vítězná a ideově nepropojená s rozdílem v tom, že musí být minimálně jeden člen nadbytečný, a i přes jeho odchod do opozice by měla koalice většinu. Současně musí být splněna podmínka existence opozice tvořená více politickými subjekty a alespoň jeden z těchto subjektů musí být v ideovém spektru mezi členy koalice. Nadměrná ideově nepropojená koalice vzniká ze stejných důvodů jako předcházející nadměrné ideově

³² BALÍK, S. Komunální politika. 2009, s. 191-192

³³ BALÍK, S. Komunální politika. 2009, s. 192-193

propojené koalice, ale cena při vyjednávání je nižší než při spojení ideově blízkých subjektů.³⁴

3.5.1.6 Široká koalice

Jedná se o propojení více než dvou subjektů, kdy dochází ke spojení téměř všech relevantních subjektů. V této koalici je další podmínkou, že se jedná o subjekty názorově nesourodé. Důvodem vytvoření široké koalice je možnost zapojení většího počtu subjektů do rozhodování, do společné odpovědnosti za politické kroky. Ke vzniku široké koalice dojde často z důvodu tak říkajíc „proti“ jedinému subjektu nebo pouze „bez něj“. Široká koalice rovněž zajišťuje tzv. ochranu před vyloučeným politickým subjektem, jejíž váha převyšuje nad rozdílným ideovým programem relevantních stran v široké koalici.³⁵

3.5.1.7 Všestranická koalice

Jak již z názvu vyplývá, jedná se o spojení všech existujících politických subjektů na různých úrovních politického dění. Jedná se o spolupráci všech existujících relevantních politických subjektů, kdy se žádný relevantní subjekt nenachází v opozici. Často se všestranická koalice rovněž nazývá jako všeobecná, všekrajská, všestátní.

Při vytvoření všestranické koalice se spíše jedná o taktický postup jednotlivých relevantních politických subjektů z důvodu zajištění si korektnosti koaličních partnerů v případě neúspěchu v příštím volebním období a zachování si tak spojení, pozici koaličního partnera, který nebude při neúspěchu ve volbách „vyhnán“ z exekutivy.³⁶

3.5.2 Typologie koalic dle Petra Jüptnera

Lokální politika má svá specifika při tvorbě lokálních koalic. Prolíná se zde spíše personální pohled na osobnosti kandidátů. Nejvíce je to patrné v malých a středních obcích, kdy subjekty na jednotlivých kandidátkách jsou místně spojené s voliči, kteří je víceméně znají jako osoby s určitým názorem a charakterem osobnosti.

Je tedy možné konstatovat, že do vytváření lokální koalice se promítá velikost obce. Voliči znají názory a charakter daného kandidáta, který pak zastupuje a hájí své názory a zájmy, prolíná se zde i případný osobní vztah ke kandidátovi. Je však pak velmi těžké rozlišit ideové názory, které jsou důležité při sestavování případných lokálních koalic.

³⁴ BALÍK, S. Komunální politika. 2009, s. 194

³⁵ BALÍK, S. Komunální politika. 2009, s. 194-195

³⁶ BALÍK, S. Komunální politika. 2009, s. 195-196

Na základě těchto skutečností p. Petr Jüptner vidí značné rozdíly při vytváření koalic na celostátní a lokální politické úrovni. Charakterizuje zde čtyři typy obcí v závislosti na její velikosti charakterizovanou počtem trvale žijících osob, nikoliv na velikosti správního území. Podle počtu trvale žijících obyvatel je tak rozlišuje na obce nejmenší, obce menší střední velikosti, obce větší střední velikosti a na největší obce. Ke své typologii koalic využívá P. Jüptner názory a poznatky p. Stanislava Balíka a jeho typologii koalic.³⁷

3.5.2.1 Nejmenší obce

Dle teorie p. Petra Jüptnera se o nejmenší obci hovoří v případě, že se jedná o obec s počtem obyvatel do 1700 osob. Zde se nejvíce projevuje znalost subjektů kandidujících v komunálních volbách příslušné obce. Můžeme zde hovořit o tzv. rodinné podobě fungujícího systému správy obce. Subjekty, které kandidují v komunální politice, jsou téměř výhradně nezávislí kandidáti a sdružení nezávislých kandidátů. Ojedinele se vyskytují kandidáti, kteří kandidují za nějakou politickou stranu. Tyto strany mají v těchto obcích malou členskou základnu.

Taková kandidatura bývá spíše problematická, jelikož občané to vnímají jako rušivý prvek, formu politikaření, možnost podvodů a vznik konfliktních situací. Prioritou pro voliče v nejmenších obcích je brána charakterová vlastnost kandidátů spočívající v důvěryhodnosti, pracovitosti a spolehlivosti. Je pak jedno za jakou politickou stranu by kandidáti vystupovali. Výhoda pro voliče z těchto nejmenších obcí je osobní znalost kandidátů, která se pak promítá i do výsledků lokálních voleb. Důležitá je tedy osobnost, která bude hájit zájmy občanů v lokální politice. Po volbách se v těchto nejmenších obcích objevuje tzv. pravidlo „každý s každým“, které předpokládá spolupráci všech zvolených kandidátů se společným cílem a to rozvoj a modernizace obce a zlepšování podmínek pro život v obci.

Tuto koalici známe pod označením všeobecná koalice dle p. Stanislava Balíka, jelikož je tvořena všemi členy zastupitelstva a není zde mnohdy ani žádná opozice. Nejedná se tedy o žádnou soutěživost, ale naopak se všichni snaží spolupracovat a společně rozvíjet obec. Všichni se znají a často je mezi nimi i příbuzenský vztah a navenek pak vystupují jako tzv. „velká rodina“, která táhne za jeden provaz a mají společný cíl bez ohledu na vlastní ideologické vědomí. Tato forma koalic je často označována jako

³⁷ JÜPTNER, P. Konfrontace teorie koalic s lokální politikou. 2006, s. 109-115

„superkoalice“. V nejmenších obcích s počtem obyvatel do 1700 se nevolí rada. Volí se pouze starosta a zastupitelstvo. Minimální vítězné koalice se v těchto obcích téměř nevyskytují.³⁸

3.5.2.2 Obce menší střední velikosti

Obce menší velikosti jsou označovány obce s počtem obyvatel v rozmezí od 1701 až do 9000 obyvatel. V těchto obcích už převažují politické strany (i komunální a regionální) nad subjekty nezávislymi. V době před volbami se v těchto obcích vytváří řada politických subjektů a nejčastěji je to kolem deseti.³⁹

V obcích menší střední velikosti se v lokální politice vyskytuje pojem „jádro“. Lze ho chápat jako propojenou a společně postupující skupinu politických aktérů, kteří nejsou schopni naplnit potřebný počet osob na kandidátní listině a přistupují tak k využití tzv. „křoví“. Jedná se o subjekty, které pouze početně doplňují sestavenou kandidátní listinu, aniž by samy projevily zájem o aktivní účast na politickém dění v obci. Záměrem je za pomoci těchto subjektů získat další hlasy.⁴⁰

Celkově se jedná o systém, který je velmi různorodý a nestálý, jelikož se většinou v každém volebním období mění nebo doplňuje ve vztahu k dané situaci v této obci. Setkáváme se zde s politickým systémem jak soutěživým, tak i nesoutěživým, případně jejich kombinací. Nejvíce je to patrné při rozdělování jednotlivých postů v samostatné působnosti obce, kdy není výjimkou, že zde vzniká neformální široká, nebo velká koalice § a v průběhu volebního období se snižuje míra soutěživosti. Strany v opozici spíše podporují činnost vedení obce, než aby navrhovaly své alternativy při řešení situací. V těchto obcích má poměrně velký vliv osobní znalost kandidujících subjektů a z toho vyplývá možnost provázanosti, propojenosti tzv. hlavních aktérů „jádra“ i napříč politickými stranami.⁴¹

3.5.2.3 Obce větší střední velikosti

Mezi obce větší střední velikosti se zařazují obce s celkovým počtem obyvatel od 9001 až do 45 000. Je zde již patrné zastoupení politických stran s vlastní členskou základnou. V těchto obcích téměř zanikla nezávislá sdružení, a to s ohledem na poměrně složité podmínky k jejich možnému vzniku. Pokud v těchto obcích kandidují nezávislí

³⁸ JÜPTNER, P. Komunální koalice a politické modely. 2004, s. 83-87

³⁹ JÜPTNER, P. Komunální koalice a politické modely. 2004, s. 87

⁴⁰ JÜPTNER, P. Konfrontace teorie koalic s lokální politikou. 2006, s. 112

⁴¹ JÜPTNER, P. Komunální koalice a politické modely. 2004, s. 87-91

kandidáti, tak tyto subjekty kandidují pod hlavičkou politické strany, která umožňuje snazší proces kandidatury.⁴²

Tyto obce jsou typické pro vznik velkých koalic. Politický systém je polosoutěživý a je dle Jüptnera charakterizován: „*Pro tento systém je charakteristické obsazování exekutivních postů s ohledem na výsledky voleb a snížená míra soutěživosti v mezivolebním období*“.⁴³ Velké koalice zde vznikají až po zjištění volebních výsledků a významně se podílejí na volbě starosty, místostarostů a dalších exekutivních funkcí. V těchto obcích větší střední velikosti se pojem „jádro“ nevyskytuje. Vznikají zde spíše vazby mezi polickými aktéry s dlouhodobější spoluprací.⁴⁴

3.5.2.4 Největší obce

Do této kategorie dle p. Petra Jüptnera jsou zařazeny obce, které mají počet obyvatel vyšší než 45 000. V tomto typu obce již téměř vymizel pojem nezávislých kandidátů a nezávislých sdružení. Nezávislí kandidáti kandidují za regionální, či komunální strany a jejich role nebývá klíčová při tvorbě koalic. Jedná se ve většině případů o statutární města.⁴⁵

Pro tento druh obce je typický politický systém soutěživý a je založen na principu vlády a opozice. Dochází zde ke vzniku jak předvolebních, tak i povolebních koalic. Soutěživý systém je to hlavně z důvodu, že vítězstvím ve volbách, nebo spoluprací ve vítězné koalici dochází k zisku prestižních pozic na magistrátech či radnicích, a to s sebou nese jak politickou prestiž, tak i nemalé finanční odměny. Některým politikům to může otevřít dveře až na národní úroveň politiky.⁴⁶

V případě těchto obcí vznikají různé druhy koalic, některé ovšem četností převyšují ostatní. Ve svém díle to uvádí i Petr Jüptner: „*Ve velkých městech převažují minimální vítězné a velké koalice a z funkčního hlediska teprve u této kategorie mluvíme o analogii s politikou parlamentní*“.⁴⁷ Ani v těchto obcích nehraje ideologický nesoulad velkou roli při tvorbě koalic. Hlavní motivací je zisk prestižních pozic a koncentrace moci.⁴⁸

⁴² JÜPTNER, P. Komunální koalice a politické modely. 2004, s. 92-93

⁴³ JÜPTNER, P. Komunální koalice a politické modely. 2004, s. 93

⁴⁴ JÜPTNER, P. Komunální koalice a politické modely. 2004, s. 92-95

⁴⁵ JÜPTNER, P. Komunální koalice a politické modely. 2004, s. 95-96

⁴⁶ JÜPTNER, P. Komunální koalice a politické modely. 2004, s. 96-98

⁴⁷ JÜPTNER, P. Konfrontace teorie koalic s lokální politikou. 2006, s. 115

⁴⁸ JÜPTNER, P. Komunální koalice a politické modely. 2004, s. 98-99

4 Praktická část

4.1 Charakteristika obce Úštěk a jeho vymezení

Město Úštěk svou polohou patří do Ústeckého kraje a přesněji do okresu Litoměřice. Nachází se mezi Litoměřicemi (17 km) a Českou Lípou (22 km). Mimo historické centrum vede silnice č.1/15, která spojuje Litoměřice s Českou Lípou a je dopravní osou okresu Litoměřice. Úštěk leží zhruba 70 km severozápadně od Prahy.

Historické centrum se nachází na pískovcovém návrší v nadmořské výšce kolem 240 m n.m. a jedná se o nejmenší památkou rezervaci v ČR. Město Úštěk tvoří 24 místních částí a 21 z nich je vesnického typu, dle dat ČSÚ k 1.1 2021 zde žilo 2944 obyvatel, katastrální výměra je téměř 7 500 hektarů.⁴⁹

4.2 Demografická struktura obyvatel

4.2.1 Vývoj počtu obyvatel v letech 2006 až 2020

Za sledované období lze zjistit, že počet obyvatel se od roku 2006 zvýšil z 2695 na 2928. Bohužel neměl takový vliv přirozený přírůstek, který byl v tomto období většinou záporný, neboť více obyvatel zemřelo, než se narodilo. Pouze v letech 2006, 2016, 2018 byl přirozený přírůstek kladný. Velký vliv na počet obyvatel měl tedy přírůstek migrační, kdy se obyvatelé stěhovali do Úštěku a jeho místních částí. Největší přírůstky byly v letech 2008, 2009 a 2010.

Město Úštěk chtělo vybudovat kanalizaci v místní části Habřina. Pro větší šanci při žádosti o poskytnutí dotace bylo potřeba co nejvíce přihlášených obyvatel v této místní části. Jedná se o rekreační oblast s velkým počtem chat a majitelé se v tomto období rozhodli přihlásit. V roce 2010 si opět velká část obyvatel svůj trvalý pobyt odhlásila - viz tabulka 3.⁵⁰

⁴⁹ [online] www.mesto-ustek.cz dostupné na: <https://mesto-ustek.cz/o-mestu/ms-203/p1=203>

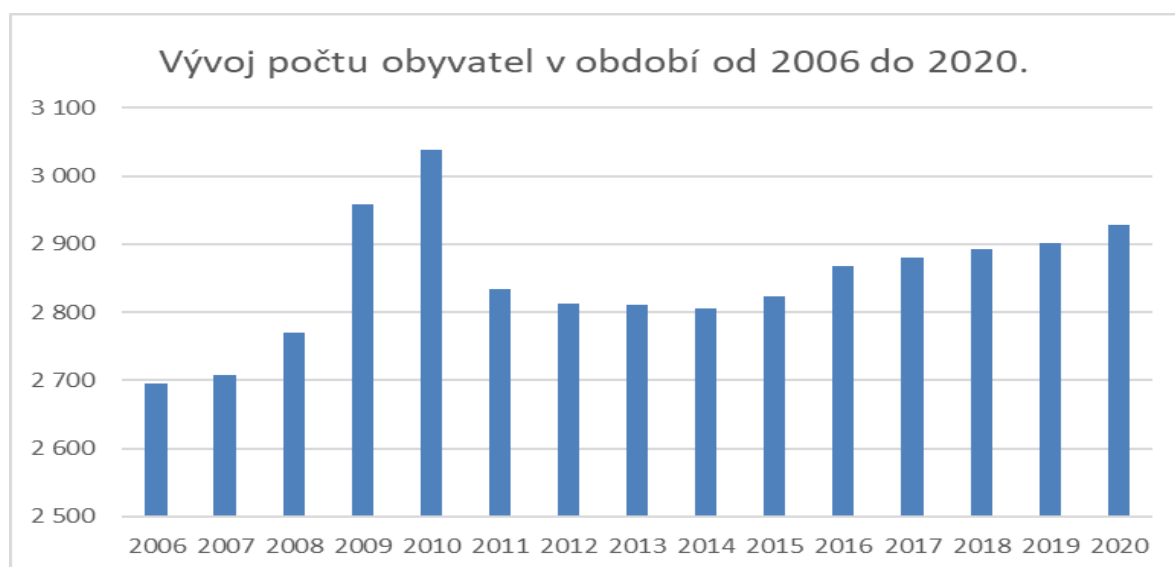
⁵⁰ [online]. Databáze demografických údajů za obce ČR. Český statistický úřad dostupné na: <https://www.czso.cz/csu/czso/databaze-demografickych-udaju-za-obce-cr>

Tabulka 3: Vývoj počtu obyvatel – Úštěk, 2006-2020

Rok	Počet obyvatel k 1.1.	Narození	Zemřelí	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Přírůstek přirozený	Přírůstek migrační	Přírůstek celkový
2006	2 695	35	28	75	70	7	5	12
2007	2 707	30	33	128	62	-3	66	63
2008	2 770	24	24	292	104	-	188	188
2009	2 958	26	30	241	157	-4	84	80
2010	3 038	30	33	126	230	-3	-104	-107
2011	2 834	28	33	124	141	-5	-17	-22
2012	2 812	32	38	98	93	-6	5	-1
2013	2 811	21	33	97	91	-12	6	-6
2014	2 805	31	31	111	92	-	19	19
2015	2 824	27	36	136	83	-9	53	44
2016	2 868	32	22	118	115	10	3	13
2017	2 881	26	33	123	104	-7	19	12
2018	2 893	42	24	100	110	18	-10	8
2019	2 901	30	30	121	94	-	27	27
2020	2 928	24	41	113	80	-17	33	16

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat ČSÚ

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel 2006-2020

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat ČSÚ

Graf č.1 vychází z tabulky číslo 3 a při sledování grafu můžeme zjistit, že celkový počet obyvatel se od roku 2006 každým rokem zvyšuje a jeho maximum bylo v roce 2010, kdy překonal hranici 3000 obyvatel s trvalým pobytem na území obce. Jak jsem již výše zmiňoval, hlavním důvodem byla aktivita obce a obyvatel, kteří zde vlastnili nemovitost, a to hlavně v místní části Habřina, kde přihlásili svůj trvalý pobyt na území obce z důvodu větší šance při získání dotace. Velký pokles sledujeme v roce 2011, kde došlo k odhlášení velkého počtu obyvatel v místní části Habřina.

Pokud jde o přirozený přírůstek, tak na počet obyvatel neměl až takový vliv. Za celé sledované období, tedy od roku 2006 do roku 2020 byla jeho celková hodnota -31 obyvatel. Migrační přírůstek měl o poznání větší vliv a celkově to byl nárůst o 377 obyvatel. Od roku 2014 můžeme sledovat pravidelný růst počtu obyvatel. Jedná se průměrně o 20 obyvatel za rok.⁵¹

4.2.2 Složení obyvatel dle věkové struktury

Data z tabulky 4 nám ukazují vývoj a složení obyvatel dle věkové struktury. Dělí se na tři věkové skupiny a sledované období je od roku 2016 do roku 2020. V roce 2016 podíl občanů, kteří patřili do kategorie 65 let a více, tvořil 17,8 % z celkové počtu obyvatel. V roce 2020 se tento ukazatel zvýšil až na hodnotu 20,7 % z celkového počtu. Je to nárůst o téměř 3 % a to během pětiletého období. Poměr obyvatel v kategorii 0-14 let se výrazně neměnil a vyplývá tedy z toho, že se snížil počet obyvatel v kategorii 15-64 let o 3 %.⁵²

Tabulka 4: Složení obyvatel dle věkové struktury 2016-2020

		2016	2017	2018	2019	2020
Počet obyvatel		2 881	2 893	3 000	2 928	2 944
v tom ve věku (let)	0-14	441	453	463	479	467
	15-64	1 926	1 891	1 858	1 848	1 869
	65 a více	514	549	580	601	608

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat ČSÚ

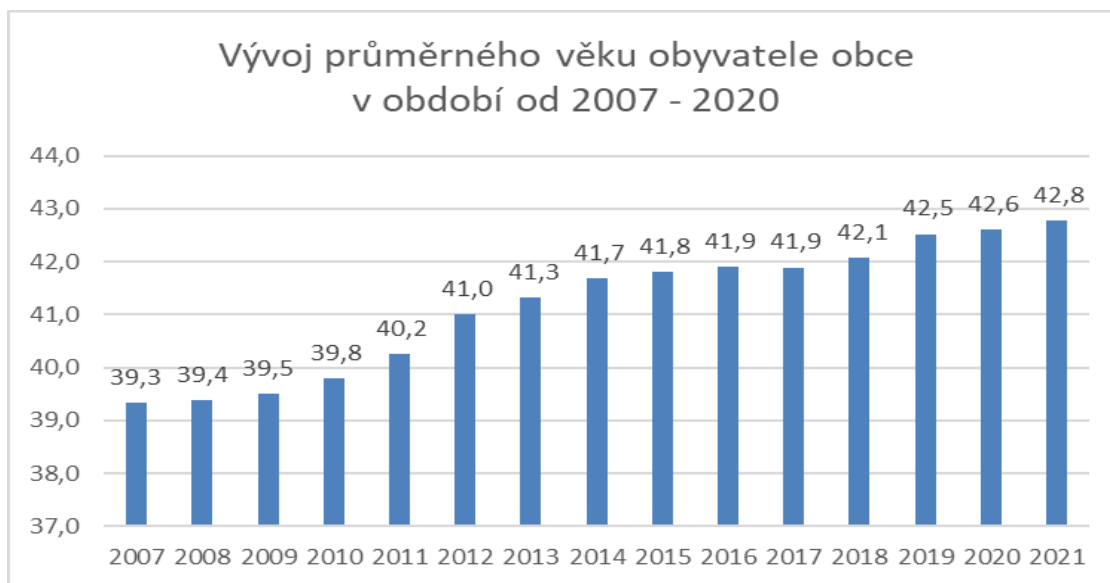
Dále tu máme graf č.2, který sleduje vývoj průměrného věku v období od roku 2007 do roku 2020. V celém sledovaném období se průměrný věk obyvatel zvyšuje. V roce 2007 byl průměrný věk obyvatele 39,3 let a během sledovaného období vzrostl na hodnotu 42,8 let. Rozdíl je tedy 3,5 let a je to velmi nepříznivý ukazatel pro obec. Je ovšem nutné vzít v potaz, že v celé ČR populace stárne.⁵³

⁵¹ [online]. Databáze demografických údajů za obce ČR. Český statistický úřad dostupné na: <https://www.czso.cz/csu/czso/databaze-demografickych-udaju-za-obce-cr>

⁵² [online]. Veřejná databáze – Stav obyvatel k 31.12. Český statistický úřad dostupné na: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=pozice-profilu&ewr=false&rn=A&rp=true&rz=true&rouska=false&u=VUZEMI_43_565814&pvo=PU-DEM-OB1&z=T&f=TABULKA&clsp=31550&katalog=31550

⁵³ [online] Počet obyvatel, průměrný věk k 1.1. Český statistický úřad dostupné na <https://www.czso.cz/csu/xu/pocet-obyvatel-prumerny-vek>

Graf 2: Vývoj průměrného věku obyvatele obce v období 2007–2020

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat ČSÚ

4.3 Socioekonomické ukazatele

4.3.1 Struktura obyvatel dle vzdělanosti

Podle získaných dat během Sčítání lidu, domů a bytů 2011 rozdělujeme obyvatele na 6 skupin v tabulce č.5, a to podle nejvyššího dosaženého vzdělání. Data jsou od občanů starších 15 let a u šesti občanů se vzdělání nepodařilo zjistit.

Největší zastoupení má skupina obyvatel se středním vzděláním včetně vyučení. Do této skupiny patří 38,7% obyvatel Úštěku. Druhá nejpočetnější je skupina, která čítá osoby se základním vzděláním i neukončeným, jde o 24% obyvatel Úštěku. Třetí nejpočetnější skupinou jsou obyvatelé, kteří dosáhli úplného středního vzdělání, tedy zakončili vzdělání maturitní zkouškou a jedná se o 20,8% obyvatel Úštěku. Vysokoškolské vzdělání má 5,1% obyvatel Úštěku. Nejmenší početnou skupinou jsou obyvatelé bez vzdělání a je to konkrétně 0,3% obyvatel.

Pokud se podíváme na rozdíly v dosaženém vzdělání mezi muži a ženami, najdeme největší rozdíly u dvou druhů dosaženého vzdělání. Prvním je vzdělání střední včetně vyučení a zde je zastoupení mužů 23,49 % a u žen pouze 15,21 %. Druhým typem je vzdělání

základní včetně neukončeného, kde převažují ženy 15 % a zastoupení mužů je v této skupině 9 %.⁵⁴

Tabulka 5: Struktura obyvatel dle maximálního dosaženého vzdělání, 2011

Nejvyšší dosažené vzdělání	Obyvatelé nad 15 let					
	Muži		Ženy		Celkem	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Bez vzdělání	3	0,13	5	0,17	8	0,3
Základní vč. neukončeného	210	9	351	15	561	24
Střední vč. vyučení	548	23,49	357	15,21	905	38,7
Úplné střední (s maturitou)	219	9,39	267	11,41	486	20,8
Vyšší odborné a nástavbové	32	1,37	44	1,83	76	3,2
Vysokoškolské	49	2,1	70	3	119	5,1

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat ČSÚ

4.3.2 Ekonomická aktivita

Pro obecnou analýzu ekonomické aktivity je třeba si obyvatele Úštěku rozdělit na ekonomicky aktivní a neaktivní. Rozdělení nalezneme v tabulce č.6 a získali jsme je během Sčítání lidu, domů a bytů 2011. Jedná se o obyvatele ve věku 15 let a více. Do ekonomicky aktivních se započítávají zaměstnaní i nezaměstnaní obyvatelé. Ekonomicky neaktivní obyvatelé jsou např. důchodci, kteří nepracují, studenti a osoby s vlastním zdrojem obživy. U 247 obyvatel se nepodařilo zjistit jejich ekonomickou aktivitu.

V roce 2011 bylo ekonomicky aktivních občanů 1275 a z celkového počtu je to 47,4 %. Jak již bylo dříve zmíněno, tato skupina se ještě dělí na zaměstnané, kterých bylo 40,3 % z celkové počtu, a na nezaměstnané, na které připadá 7,2 %. Na ekonomicky neaktivní tedy zbývá zastoupení ve výši 43,4 %.⁵⁵

⁵⁴ [online] Veřejná databáze Tab. 112 Obyvatelstvo podle pohlaví a podle věku, rodinného stavu a nejvyššího ukončeného vzdělání v obci – Město Ústěk, Český statistický úřad. dostupné na https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt-vyhledavani&vyhltext=%C3%BA%C5%A1%C4%9Bk+vzd%C4%9B%C3%A1n%C3%AD&bkt=w7rFoXTEm2sgdnpkxJtsw6Fuw60.&katalog=all&pvo=OTOB112&u=v157_VUZEMI_43_565814#w=

⁵⁵ [online] Veřejná databáze Tab. 113 Obyvatelstvo podle pohlaví a podle ekonomické aktivity v obci – Město Ústěk, Český statistický úřad. dostupné na https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt-vyhledavani&z=T&f=TABULKA&katalog=all&vyhltext=zam%25C4%259Bstn%25C3%25A1n%25C3%25AD%2B%25C3%259A%25C5%25A1t%25C4%259Bk&bkt=emFtxJtzdG7DoW7DrSDDmsWhdMSbaw..&pvo=OTOB113&u=v133_VUZEMI_43_565814

Tabulka 6: Ekonomická aktivita obyvatel, Ústěk 2011

Ekonomická aktivita	Počet obyvatel			
	Muži	Ženy	Celkem	
	abs.	abs	abs	%
Ekonomicky aktivní	684	591	1275	47,4
Zaměstnaní	587	495	1082	40,3
Nezaměstnaní	97	96	193	7,2
Ekonomicky neaktivní	502	664	1166	43,4
Nezjištěno	150	97	247	9,2

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat ČSÚ

4.3.3 Nezaměstnanost

Město Ústěk má dlouhodobý problém s nezaměstnaností. Dříve zde působily firmy jako Elite, Kovos a Kovovýroba. Tyto firmy zaměstnávaly desítky obyvatel, ale bohužel v minulosti ukončily svou činnost, nebo své pobočky přemístily do jiných obcí. Mírné zlepšení nastalo po příchodu firmy IIG, která zaměstnává přibližně 50 obyvatel a většina je přímo z Úštěku. I v rámci okresu Litoměřice při zkoumání podílu nezaměstnaných osob obsazuje Ústěk v tabulce obcí nad 1000 obyvatel přední místa.

V tabulce č.7 najdeme porovnání podílu nezaměstnaných osob v letech 2015, 2018, 2021 a data jsou k 31.12. daného roku. Srovnáváme data za zmíněnou obec, okres, kraj a ČR. Důležité je si vysvětlit co nám znázorňuje podíl nezaměstnaných osob. Jedná se o podíl dosažitelných uchazečů, tedy uchazeči, kteří mohou bezprostředně nastoupit do zaměstnání k celkovému počtu obyvatel daného územního celku ve věku 15–64 let.⁵⁶

Tabulka 7: Podíl nezaměstnaných osob v letech 2015, 2018, 2021

	Podíl nezaměstnaných osob v %		
	2015	2018	2021
Ústěk	12,1	7,9	5,1
Okres Litoměřice	7,4	3,7	3,3
Ústecký kraj	8,9	4,5	5,1
ČR	6,2	3,1	3,5

Zdroj: Vlastní zpracování dle www.mpsv.cz

Ústecký kraj dlouhodobě patří mezi kraje s největším podílem nezaměstnaných osob. Pokud se jedná o Ústěk, tak v roce 2015 dosahoval podíl nezaměstnaných osob téměř dvojnásobné hodnoty oproti ČR, a to 12,1 %. Ve sledovaném období u Úštěku dále podíl

⁵⁶ [online] Nezaměstnanost v obcích od března 2014, Ministerstvo práce a sociálních věcí. Dostupné na <https://data.mpsv.cz/web/data/nezamestnanost-v-obcich-od-brezna-2014>

klesal, ale menším tempem než např. u ČR, kdy v roce 2018 byl podíl nezaměstnaných 3,1 % a v Úštěku to bylo 7,9 %. V roce 2021 se Úštěk dorovnal úrovni podílu nezaměstnaných v Ústeckém kraji, jinak dosahoval v celém sledovaném období nejvyšších hodnot v rámci srovnávaných celků.

4.4 Občanská vybavenost

4.4.1 Kultura, sport a volný čas

Během roku se v Úštěku koná velké množství kulturních akcí. Nejznámější jsou místní jarmarky. Koná se jich v průměru 5 za rok a každý jarmark navštíví několik tisíc lidí. Jedná se o téměř dvacetiletou tradici. Vždy jsou tematické a své výrobky zde prodávají převážně farmáři a řemeslníci. Další velkou akcí, kterou navštíví velké množství lidí, je akce „Piráti dobývají jezero Chmelař“ a v roce 2022 bude mít 23. výročí konání.

Pokud se jedná o celoroční expozice, nesmíme zapomenout na Galerii u brány, kde se pořádají pravidelné vernisáže. Muzeum čertů je poměrně novou kulturní akvizicí v Úštěku, ale už se stala velmi známou a v průběhu roku za nimi míří velké množství turistů. Dále zde nalezneme i Vodní svět a ve staré hasičské zbrojnici se pořádají workshopy pro děti i dospělé. Židovská synagoga v Úštěku, kde proběhla kompletní rekonstrukce, je dalším velmi hojně navštěvovaným místem. Ve městě se nachází kino, ale zatím je mimo provoz a probíhá zde kompletní rekonstrukce. Občané mohou navštívit městskou knihovnu na náměstí.

V oblasti sportu můžeme najít některé nedostatky. Je zde malý počet sportovních klubů. Zatím zde není odpovídající prostor ke sportování, ale to by se mělo v budoucnu zlepšit. Začala realizace opravy objektu bývalého chmelařství, kde by mělo být multifunkční sportovní centrum s posilovnou, odpovídající halou a zázemím. Občané o sport mají všeobecně velký zájem, a tak se sdružují a sportují na venkovních víceúčelových sportovištích, ať už jde o volejbal, florbal či fotbal. Nedávno zde vzniklo na popud občanů workoutové hřiště. TJ Slavoj Úštěk je registrovaným fotbalovým klubem, který s podporou města vede mládež ke sportu.⁵⁷

⁵⁷ [online] Kultura a sport , Město Úštěk dostupné na: <https://mesto-ustek.cz/kultura-a-sport/ms-1019/p1=1019>

4.4.2 Školství

Největší institucí v oblasti školství na území Úštěku je bezesporu Základní škola Aloise Klára Úštěk. Jedná se o příspěvkovou organizaci a poskytuje vzdělání dětem i z okolních obcí. Najdeme zde všechny třídy, tedy od 1. až do 9. Škola rovněž provozuje družinu a dům dětí a mládeže, kde škola pořádá pravidelná kroužky pro děti. Město Úštěk bylo úspěšné v získávání dotací, družina byla rekonstruována v roce 2020 a od roku 2021 probíhá i rekonstrukce budovy ZŠ.⁵⁸

Dále se na území města nachází Základní škola praktická Úštěk, tuto školu navštěvují žáci se specifickými vzdělávacími potřebami malotřídního charakteru. Škola zajišťuje velmi individuální způsob výuky. Budova školy patří městu, ale jinak se od roku 2012 jedná o detašované pracoviště Základní školy speciální, Základní školy praktické a Praktické školy v Litoměřicích.⁵⁹

Město Úštěk je současně zřizovatel Mateřské školy Pastelka v Úštěku. Nacházejí se zde čtyři třídy. Tři z nich jsou standardní, děti jsou zde rozdělené dle věku. Jedna třída má upravený vzdělávací program a ta se specializuje na děti se závažnými poruchami řeči.⁶⁰

4.4.3 Zdravotnické a sociální služby

Pokud jde o základní zdravotní péči, je zde velmi dobře pokryta. Ve městě se nachází ordinace dětského lékaře i praktického lékaře pro dospělé. Dříve zde byly i dvě stomatologické ordinace, ale obě zubařky šly do důchodu a zatím se nové stomatology nepodařilo do města získat. Ve městě najdeme rehabilitační a gynekologické oddělení. Nachází se zde i jedna lékárna, která zajišťuje základní zdravotnické pomůcky a léky.⁶¹

Pokud jde o sociální služby, tak na městském úřadě nalezneme odbor sociálních věcí, kam se mohou občané v případě potřeby obrátit. Město provozuje dva domy s pečovatelskou službou. Tyto domy jsou určeny pro občany s trvalým pobytem na území města. O byty mohou žádat osoby, které jsou schopné samostatného bydlení s menší pomocí sociálních pracovníků. Dům s pečovatelskou službou na adrese Sídliště Pionýrů 262 byl v minulých

⁵⁸ [online] Základní škola Aloise Klára Úštěk, dostupné na <https://www.zsustek.cz/skola>

⁵⁹ [online] Základní škola praktická Úštěk, dostupné na <https://prakticka-ustek.zssaldova.cz/index.php?type=Post&id=278>

⁶⁰ [online] Mateřská škola Pastelka Úštěk, dostupné na <https://pastelkaustek.cz/o-skole/>

⁶¹ [online] Město Úštěk – zdravotnické středisko, dostupné na https://mesto-ustek.cz/vismo/o_utvar.asp?id_org=17553&id_u=2219&n=zdravotnicke%2Dcentrum&p1=1016

letech rekonstruován a je kompletně bezbariérový. V případě druhé budovy dochází k postupné rekonstrukci.⁶²

4.4.4 Dopravní infrastruktura

Důležitou dopravní osou pro Město Ústěk je bezesporu silnice I/15, která spojuje Litoměřice a Českou Lípou. Tato silnice vede mimo centrum města. Další důležitou silnicí je II/260, která spojuje Ústěk s Ústí nad Labem. Silnice v místních částech nejsou v dobrém stavu.

V Ústěku není zřízena městská hromadná doprava. Dopravu z místních částí do Ústěku je realizována pouze autobusovou dopravou, kterou zajišťuje Doprava Ústeckého kraje. Jedná se hlavně o ranní spoje, které umožní dopravu do zaměstnání, školy, nebo k lékaři. V pozdějších hodinách spojů ubývá. Pokud se jedná o autobusovou dopravu, tak nejčastější spoje jsou do Ústí nad Labem, Štětí a Roudnice nad Labem, kam obyvatelé dojíždějí za prací. Dříve to byly spoje i do Litoměřic, ale tento směr je dostatečně pokryt železniční dopravou, z tohoto důvodu začalo spojů ubývat.

Nejvíce je využívána železniční doprava, kterou zprostředkovávají České dráhy. Mimo centrum města se nachází železniční stanice, kterou vede železniční trať č.087. Osa slouží k dopravě ve směru Česká Lípa a Lovosice, kde je možnost přestupu a pokračování do dalších krajských měst či Prahy. Vlaková trať spojuje město s jedinou místní částí a konkrétně se jedná o Dubičnou.⁶³

4.4.5 Technická vybavenost

4.4.5.1 Zásobování vodou

Území Ústěku je zásobováno pitnou z veřejné vodovodní sítě. Vodovody provozují Severočeské vodovody a kanalizace, a.s. Některé místní části jsou připojené částečně na vodovod, ale velká část obyvatel musí stále využívat vodu ze studní. Vybudování vodovodu by bylo velmi nákladné.⁶⁴

⁶² [online] dostupné na <https://www.custodium.cz/zarizeni/dum-s-pecovatelskou-sluzbou-ustek/>

⁶³ [online] Strategický plán města Ústěk. 2015-2025 dostupné na https://mesto-ustek.cz/vismo/akce.asp?id_org=17553&id=1264&n=strategicky%2Dplan&p1=1116

⁶⁴ [online] Strategický plán města Ústěk. 2015-2025 dostupné na https://mesto-ustek.cz/vismo/akce.asp?id_org=17553&id=1264&n=strategicky%2Dplan&p1=1116

4.4.5.2 Kanalizace

Celé zastavěné území Úštěku pokrývá soustavná kanalizační síť, která přivádí odpadní vody z Úštěku na městskou čistírnu odpadních vod. V některých lokalitách je technický stav stokové sítě, a to hlavně z důvodu staří, horší, ale celkově je provozuschopný. V místních částech je postupně budována nesoustavná kanalizační síť, kam se zaústí dešťové odpadní vody, splaškové odpadní vody předčištěvané v septicích i bez předčištění. Tyto kanalizace provozují Severočeské vodovody a kanalizace, a.s.

Město se v poslední době horší situaci v místních částech snaží řešit pomocí dotačních výzev na vybudování domovních čističek odpadních vod. Vybudování soustavné kanalizace na takovém území je téměř nereálné.⁶⁵

4.4.5.3 Zásobování plynem, teplem, elektřinou

Spotřebu elektrické energie zajišťuje rozvodná soustava 22 kV a ta je napájena ze spínací stanice v Úštěku.

Území města je plynofikováno a zásobování teplem je individuální. Většina domácností využívá vytápění na tuhá paliva. V zimních měsících, a to hlavně na území Úštěku, které se nachází v údolí, je problém se smogem. Místní části nejsou plynofikovány.⁶⁶

5 Analýza lokální politické situace ve městě Úštěk

Analýza bude probíhat v období od 2006 do současnosti. V celém sledovaném období patřilo město Úštěk do kategorie obce menší střední velikosti dle Petra Jüptnera. Od roku 2006 se konaly volby do zastupitelstev obcí celkem čtyřikrát, konkrétně v roce 2006, 2010, 2014 a 2018.

Při volbách je volební obvod rozdělen na 7 volebních okrsků. Je voleno 15 členů zastupitelstva. Město Úštěk má pětičlennou radu a je zde zřízena funkce tajemníka. Aktuální zastupitelstvo má pouze kontrolní a finanční výbor.

⁶⁵ [online] Strategický plán města Úštěk. 2015-2025 dostupné na https://mesto-ustek.cz/vismo/akce.asp?id_org=17553&id=1264&n=strategicky%2Dplan&p1=1116

⁶⁶ [online] Strategický plán města Úštěk. 2015-2025 dostupné na https://mesto-ustek.cz/vismo/akce.asp?id_org=17553&id=1264&n=strategicky%2Dplan&p1=1116

5.1 Volební období 2006-2010

5.1.1 Průběh a výsledky voleb

Řádný termín voleb do obecních zastupitelstev v roce 2006 byl stanoven na 20. a 21. října. Volební obvod Úštěku byl rozdělen na 7 okrsků a bylo voleno 15 zastupitelů. Zapsaných voličů bylo 2203 a svůj hlas k volebním urnám přišlo odevzdat 1068 voličů. Celkový počet platných hlasů byl 13 963. Volební účast byla tedy 48,48 %, a to znamená téměř 6% pokles oproti roku 2002, kdy byla účast 54,34 %. Základní přehled voleb v roce 2006 najdete v tabulce č.8.⁶⁷

Tabulka 8: Statistické údaje volby – Úštěk 2006

Počet volených zastupitelů	Počet volebních obvodů	Počet okrsků	Zapsaní voliči	Vydané obálky	Volební účast v %	Odevzdané obálky	Platné hlasy
15	1	7	2203	1068	48,48	1061	13 963

Zdroj: Volby.cz

Pokud jde o srovnání v rámci okresu, kraje a ČR je volební účast vyšší. Volební účast v okrese Litoměřice a v Úštěku byla téměř totožná. Oproti Ústeckému kraji byla volební účast 40,57, a to je téměř o 8% menší účast než v Úštěku. Pokud srovnáváme celou ČR, kde byla volební účast 46,38 %, je volební účast o více než 2% nižší v Úštěku.

Údaje ke srovnání nalezneme v tabulce č.9

Tabulka 9: Srovnání volební účasti dle územních celků, 2006

Územní celek	Volební účast v %
Úštěk	48,48
Okres Litoměřice	48,45
Ústecký kraj	40,57
Česká republika	46,38

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat ČSÚ

V roce 2006 se o hlasy občanů ucházelo 8 politických subjektů. Oproti roku 2002 se počet subjektů zvýšil o dva. Zde je přehled subjektů v pořadí dle přiřazených volebních čísel: Sdružení KSČM a nezávislých kandidátů, Pro obnovu zvyků Úštěcka, SNK pro rozvoj

⁶⁷ [online] Volby do zastupitelstev obcí 20.10. - 21.10.2006. Dostupné na www.volby.cz

oblasti Úštěcko, Občanská demokratická strana, Hnutí za harmonický rozvoj obcí a měst, Sdružení "Prosperita", Česká strana sociálně demokratická, SNK Evropští demokraté.

Všechny subjekty, které zde kandidovaly, zaplnily své kandidátky 15 členy. Jedinou výjimkou byla strana č.7 tedy Česká strana sociálně demokratická, která na své kandidátní listině měla pouze 4 členy. Celkový počet kandidátů byl tedy 109.

Nejvyšší počet hlasů v těchto volbách získalo SNK Evropští demokraté, a to konkrétně 2811 hlasů z celkového počtu hlasů. To odpovídá 20,13 % z celkového počtu hlasů, což jim zajistilo 3 mandáty v zastupitelstvu. Druhým v pořadí je SNK pro rozvoj oblasti Úštěcko se ziskem 2469 hlasů a zisk 17,68 % z celkového počtu hlasů. To odpovídá 3 mandátům v zastupitelstvu. Ještě dva další politické subjekty získaly 3 mandáty, a to konkrétně Hnutí za harmonický rozvoj obcí a měst se ziskem 17,09 % a Sdružení KSČM a nezávislých kandidátů se ziskem 16,81 % hlasů. Do zastupitelstva se dále dostaly ještě 3 politické subjekty, které získaly po jednom mandátu – Občanská demokratická strana se ziskem 10,78 % hlasů, Pro obnovu zvyků Úštěcka s 9,91 % hlasů a posledním politickým subjektem je Sdružení "Prosperita" se 6,4 % hlasů. Do zastupitelstva se dostalo tedy 7 politických subjektů a jedinou stranou, která nepřekročila 5 % je tedy Česká strana sociálně demokratická. Tyto údaje vychází z tabulky č.10

Tabulka 10: Výsledky voleb do zastupitelstva 2006, Úštěk

Kandidátní listina		Hlasy		Počet kandidátů	Počet získaných mandátů
číslo	název	abs.	v %		
1	Sdružení KSČM a nez. kand.	2 347	16,81	15	3
2	Pro obnovu zvyků Úštěcka	1 384	9,91	15	1
3	SNK pro rozvoj obl. Úštěcko	2 469	17,68	15	3
4	Občanská demokratická strana	1 505	10,78	15	1
5	Hn.za harm. rozvoj obcí a měst	2 386	17,09	15	3
6	Sdružení "Prosperita"	893	6,4	15	1
7	Česká str. sociálně demokrat.	168	1,2	4	0
8	SNK Evropští demokraté	2 811	20,13	15	3

Zdroj: volby.cz

Pokud jde o politickou příslušnost je 9 zastupitelů bez politické příslušnosti, 3 zastupitelé za Hnutí za harmonický rozvoj obcí a měst, 2 zastupitelé jsou za KSČM a 1 za ODS. Pokud jde o preferenční hlasy, tak největší posun v rámci kandidátky zaznamenala

paní Jana Nikodýmová ze Sdružení “Prosperita“, která se dostala z 11. místa kandidátky na 1. místo a získala tak jediný mandát svého sdružení. Za Občanskou demokratickou stranu se do zastupitelstva dostala paní Mgr. Andrea Musilová, která byla na kandidátce až na sedmém místě. Jednalo se také o jediný mandát tohoto subjektu. Pokud jde o poměr žen a mužů, tak do zastupitelstva se dostalo 7 žen a 8 mužů.

5.1.2 Povolební jednání a tvorba koalic

Volební výsledky v roce 2006 určily, že do zastupitelstva se dostalo poměrně velké množství subjektů a ani jeden výrazně počtem mandátů nedominoval. Pro získání většiny je nutné získání 8 zastupitelů a za této situace, kdy 4 subjekty mají po 3 mandátech a 3 subjekty po jednom se dostáváme do situace, kdy je velké pole působnosti při vyjednávání a pro vznik nejmenší vítězné koalice je zapotřebí spolupráce dvou subjektů se 3 mandáty a dvou subjektů s 1 mandátem. Dostali bychom velké množství možností, jak by koalice mohla případně vypadat. Nebudeme tedy sestavovat tabulku možných koalic a budeme hodnotit až koalici vzniklou a její typ dle S. Balíka. Pro pozdější vznik koalice hrála velkou roli osobní zkušenost subjektů při spolupráci v období od roku 2002 do roku 2006.

Volební jednání probíhala napříč stranami a každá se chtěla dostat do vedení města, ale největší problém byl s obsazením uvolněných zastupitelů (starosta, místopředseda). Jednání to byla komplikovaná, ale žádná z variant nebyla vyloučena. Některé strany, které působí celorepublikově, např. doporučovaly vytvořit koalici s KSČM. Pro Úštěk to v tomto období neplatilo, a to hlavně vzhledem k osobním vazbám a vztahům z předchozího období, kdy spolupráce fungovala.

Výsledkem jednání bylo vytvoření koalice SNK Evropští demokraté, SNK pro rozvoj oblasti Úštěcko, Sdružení KSČM a nezávislých kandidátů a Pro obnovu zvyků Úštěcka. Tato koalice tedy měla v zastupitelstvu převahu 10 ku 5 a měla pohodlnou většinu. Z jejich dřívější spolupráce se dá usoudit, že si strany jsou ideově blízké a v tomto případě se tedy jednalo o nadměrnou ideově propojenou koalici a během povolebních jednání šlo hlavně o rozdělení postů v rámci vedení města a obsazení výborů a komisí. O tom svědčí i fakt, že již 6.11.2006, tedy necelé tři týdny po vyhlášení výsledku voleb, došlo ke zvolení nového vedení města během ustavujícího zastupitelstva.

Návrh na funkci starosty přednesl pan Libor Uhlík za volební stranu SNK pro rozvoj oblasti Úštěcko a navrhl pana Ing. Bohumíra Jasanského ze strany SNK Evropští demokraté. Další kandidát navržen nebyl. Pro pana Ing. Bohumíra Jasanského hlasovalo 10 zastupitelů

a 5 se jich zdrželo. Kandidáta na místostarostu opět přednesl pan Libor Uhlík a navrhl paní Marii Trnkovou za stranu SNK rozvoj oblasti Ústěcko. Zde už proběhl i návrh na druhého kandidáta, a to konkrétně od pana Rostislava Čurdy, který navrhl pana Pavla Kunderáta za Hnutí za harmonický rozvoj obcí a měst. Tady se již ukázala síla vzniklé koalice, která zvolila paní Marii Trnkovou, kdy 9 zastupitelů hlasovalo pro, 4 proti návrhu a 2 se zdrželi. Pan Kunderát získal 5 hlasů pro, 6 jich bylo proti a 4 se zdrželi. Volba členů rady už proběhla v režii nové koalice a zvolila do rady města své zástupce.⁶⁸ Přehled zvolených členů rady viz tabulka č.11

Tabulka 11: Složení rady města, Ústěck 2006

Jméno	Kandidát za stranu	Funkce	Věk
Ing. Bohumír Jasanský	SNK Evropští demokraté	Starosta	47
Marie Trnková	SNK pro rozvoj obl. Ústěcko	Místostarosta	54
Jaroslav Vraštil	SNK Evropští demokraté	Člen rady	53
Jan Kovář	Sdružení KSČM a nez. kand.	Člen rady	64
Karel Knop	Pro obnovu zvyků Ústěcka	Člen rady	55

Zdroj: Vlastní zpracování dle zápisů ze ZM Ústěck 2006

SNK Evropští demokraté v této fázi získali asi maximum a zisk tří zastupitelů proměnili v zisk postu starosty a jednoho dalšího člena rady. Velký úspěch zaznamenal i subjekt Pro obnovu zvyků Ústěcka s jedním zastupitelem, který navíc není klíčovým pro vznik minimální vítězné koalice, kde by samozřejmě měl větší vyjednávací prostor. Tento zastupitel obsadil jedno místo v radě města. Pozici místostarostky tedy obsadilo SNK pro rozvoj oblasti Ústěcko. Jedno místo v radě získalo Sdružení KSČM a nezávislých kandidátů.

5.1.3 Průběh volebního období 2006-2010

Toto období lze popsat jako klidné období vzniklé nadměrně ideově propojené koalice, která už spolupracovala v minulosti. Město bylo aktivní v dotačních programech a snažilo se o prosazování svých cílů. Docházelo k opravám historických budov a budování infrastruktury města. Proběhla rozsáhlá rekonstrukce školky, zdravotnického střediska a některých budov v majetku města v místních částech.⁶⁹

⁶⁸ Dokument – Zápis ze zasedání zastupitelstva 2006 č. 1. - 7. – Město Ústěck

⁶⁹ Dokument – Zápis ze zasedání zastupitelstva 2006 č. 1. - 7. – Město Ústěck

Dotační aktivita vedení města byla kritizována od opozičních uskupení, protože i dotace, kde město musí vynaložit nemálo vlastních prostředků, zatěžovalo městský rozpočet. Opozice neměla velkou sílu a postupně se její aktivita odsouvala do ústraní a soutěživý typ se v průběhu volebního období změnil na nesoutěživý, kdy opozice nenavrhovala alternativy. To již zmínil P. Jüptner, který toto označil za typické pro obce menší střední velikosti, kam Úštěk dle počtu obyvatel patří.

I toto období provázelo město několik případů, kdy i v koalici nebyly souhlasné hlasy pro všechny společné kroky, ale šířkou koalice bylo téměř všechno přijato i přes nesouhlas některého subjektu. Největší problémy vznikaly např. při rozhodnutí, zda město odkoupí pozemky v areálu Chmelař, aby nedošlo k prodeji pozemků soukromníkům. Město chtělo zachovat areál celistvý, aby zde nebyl problém s dopravní obslužností a celkovému chodu areálu, kde město provozuje dodnes rekreační kemp. Zde došlo k ústupkům a město nekoupilo všechny pozemky a ke koupi např. pozemků na druhé pláži vůbec nedošlo.⁷⁰

Velké téma byla i rekonstrukce hradu, který se nachází hned za městským úřadem, kdy bylo požádáno o dotaci z Norských fondů. Opět se zde přetřásalo téma financí a celkové uvolnění vlastních zdrojů, protože některé subjekty neviděly potenciál hradu. Rekonstrukce hradu proběhla, ale problémy s touto dotací přecházely i do dalšího volebního období, kdy městu hrozilo vrácení dotace. Celá kauza skončila až u soudu.⁷¹

Dalším problémem koalice bylo řešení havarijního stavu opěrné zdi v Údolní ulici, kdy se až soudně muselo vyřešit, kdo je odpovědný za udržování stavu opěrné zdi. Povodí Ohře odmítalo, že by mělo opravu zdi uhradit, ale to stejné tvrdilo i Krajské ředitelství silnic a dálnic ČR pro Ústecký kraj.⁷²

Nové vedení dokončilo volební období i přes velký tlak v některých situacích a nedošlo ke změně členů rady a zastupitelstva.

⁷⁰ Dokument – Zápis ze zasedání zastupitelstva 2007 č. 1.- 4. a č. 5. - 6. – Město Úštěk

⁷¹ Dokument – Zápis ze zasedání zastupitelstva 2008 č.1.- 4. a č. 5. - 6. – Město Úštěk

⁷² Dokument – Zápis ze zasedání zastupitelstva 2009 č. 1.- 3. a č. 4. - 7. – Město Úštěk

5.2 Volební období 2010-2014

5.2.1 Průběh a výsledky voleb

Volby do obecního zastupitelstva proběhly v řádném termínu 15. a 16. října 2010. Volební obvod Úštěku zůstal rozdělen na 7 okrsků a počet volených zastupitelů byl opět 15. Počet voličů, kteří mohli odevzdat svůj hlas se zvýšil na 2234 a odevzdaných obálek bylo 1059. Volební účast tedy dosáhla 47,4 % je tedy o 1% nižší než při volbách v roce 2006. Celkový počet platných hlasů byl 13 804. Základní přehled voleb 2010 naleznete v tabulce č. 12⁷³

Tabulka 12: Statistické údaje volby - Úštěk 2010

Počet volených zastupitelů	Počet volebních obvodů	Počet okrsků	Zapsaní voliči	Vydané obálky	Volební účast v %	Odevzdané obálky	Platné hlasy
15	1	7	2234	1059	47,40	1058	13 804

Zdroj: volby.cz

Pokud porovnáme tabulku č.9 a tabulku č.13, tedy volební účast v roce 2006 a 2010, zjistíme, že došlo v okrese, kraji a na území ČR k nárůstu volební účasti. Konkrétně u okresu jde o více než 1 % oproti roku 2006. U kraje jde o téměř 2 % a volební účast na celém území ČR zaznamenala nárůst o více než 2 %.

Tabulka 13: Srovnání volební účasti dle územních celků, 2010

Územní celek	Volební účast v %
Úštěk	47,40
Okres Litoměřice	49,62
Ústecký kraj	42,50
Česká republika	48,50

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat ČSÚ

Při volbách v roce 2010 se počet politických subjektů zvýšil na 9. Konkrétní seznam politických subjektů dle přiřazených volebních čísel: MUDr. Petr Vraštil, NK, SNK pro Úštěk a místní části, Komunistická strana Čech a Moravy, Hnutí za harmonický rozvoj

⁷³ [online] Volby do zastupitelstev obcí 15.10. - 16.10. 2010. Dostupné na www.volby.cz

obcí a měst, Strana zelených, SNK pro rozvoj oblasti Ústěcka, Česká strana sociálně demokratická, Sdružení nezávislých kandidátů pro venkov. SNK Evropští demokraté.

Pokud jde o obsazení kandidátních listin, tak 7 politických subjektů naplnilo kandidátku 15 členy, tedy maximálním počtem. Jako již v minulém období se nepodařilo České straně sociálně demokratické zcela zaplnit kandidátní listinu. V těchto volbách měli na kandidátce jen 8 členů. Speciálním případem byl i registrovaný subjekt MUDr. Petr Vraštil, NK. Ten registroval tento subjekt a na kandidátku dal pouze sebe. Celkově tedy kandidovalo 114 kandidátů.

Nejvyššího volebního zisku dosáhlo Hnutí za harmonický rozvoj obcí a měst, a to konkrétně 18,3 % tj. 2526 hlasů. Zajistilo jim to 3 místa v zastupitelstvu. Druhou v pořadí byla Komunistická strana Čech a Moravy, která získala 2114 hlasů a to odpovídá 15,31 % hlasů a 3 mandátům v zastupitelstvu. Další 4 subjekty získaly dva mandáty a jednalo se o SNK Evropští demokraté se ziskem 2018 hlasů odpovídající 14,62 %. SNK pro Úštěk a místní části obsadilo čtvrtou příčku a obdrželo 1863 hlasů a to znamenalo 2 mandáty v zastupitelstvu. Téměř stejný počet hlasů obdržely subjekty SNK pro rozvoj oblasti Ústěcka, ale Strana zelených získala o jeden hlas více. Zisk 12 % zajistil oběma subjektům dva mandáty. Do zastupitelstva se dostal ještě jeden subjekt s jedním mandátem, a to Sdružení nezávislých kandidátů pro venkov se ziskem 8,8 %. Dva subjekty se do zastupitelstva nedostaly. Přehled výsledků voleb najdeme v tabulce č.14

Tabulka 14: Výsledky voleb do zastupitelstva 2010, Úštěk

Kandidátní listina		Hlasy		Počet kandidátů	Počet získaných mandátů
číslo	název	abs.	v %		
1	MUDr. Petr Vraštil, NK	272	1,97	1	0
2	SNK pro Úštěk a místní části	1863	13,5	15	2
3	Komunistická str. Čech a Moravy	2114	15,31	15	3
4	HN.ZA. HARM.ROZVOJ OBCÍ A MĚST	2526	18,3	15	3
5	Strana zelených	1657	12	15	2
6	SNK pro rozvoj oblasti Ústěcka	1656	12	15	2
7	Česká str. sociálně demokrat.	477	3,46	8	0
8	Sdruž.nezáv.kand. pro venkov	1221	8,85	15	1
9	SNK Evropští demokraté	2018	14,62	15	2

Zdroj: www.volby.cz

Zvoleno bylo opět 9 kandidátů bez politické příslušnosti, dále 3 zastupitelé za KSČM a 3 za Hnutí za harmonický rozvoj obcí a měst. Pokud se zaměříme na posun díky preferenčním hlasům v rámci kandidátky a zisku mandátu, je nutné zmínit pana Otta Mordycha, který se z 12. místa kandidátky dostal do zastupitelstva za Sdružení pro nezávislé kandidáty pro venkov a byl to také jediný mandát pro toto sdružení. Největší posun zaznamenal kandidát Ing. Bohumír Jasanský, který se z 15. místa kandidátky dostal do zastupitelstva. Jedná se o bývalého starostu, který neměl v úmyslu v tomto období být aktivní na komunální úrovni. Po získání důvěry od voličů ale neváhal a mandát přijal. Kandidoval za SNK Evropští demokraté. Preferenční hlasy ještě velmi pomohly paní Mgr. Andree Musilové za Stranu zelených 7. místo, Martinovi Kostelnému 9.místo za SNK pro místní části. Poměr žen a mužů v zastupitelstvu zůstal nezměněn, a to tedy v poměru 7 žen a 8 mužů.

5.2.2 Povolební jednání a tvorba koalic

Politická pluralita nás provázela obě zatím zmíněná volební období, kdy se do zastupitelstva opět dostalo poměrně velké množství subjektů konkrétně 7, kdy nebyl žádný subjekt schopen získat větší množství mandátů a prostor pro tvorbu koalice byl opět široký. Dva subjekty získaly po 3 mandátech, 4 subjekty po 2 mandátech a 1 subjekt měl 1 mandát. Pro získání většiny v zastupitelstvu je nutné mít minimálně 8 zastupitelů. Probrat všechny možnosti minimálně vítězných koalic by bylo velmi náročné a druh koalice dle S. Balíka určíme až po jejím vzniku.

Určitě se nabízela spolupráce subjektů, které vedly město v minulém volebním období. Kvůli neshodám, kdy pan Jaroslav Vraštil kandidoval za nové SNK pro místní části, nebylo ale dost dobře možné koalici postavit na stejných základech. Vedla se dlouhá jednání, a i v rámci politických subjektů byla neochota spolupracovat s určitým subjektem. Dále se velmi řešilo obsazení důležitých pozic v rámci vedení města.

Hodně aktivní bylo zejména Hnutí za harmonický rozvoj obcí a měst, které bylo v minulém období v opozici. Oslovilo další subjekty pro případnou spolupráci. Největší roli v těchto volbách hrálo nové SNK pro místní části a SNK Evropští demokraté. Rýsovaly se zde možné koalice, a to Komunistické strany Čech a Moravy a SNK pro rozvoj oblasti Ústěcka, ale toto spojení mělo podporu jen 5 zastupitelů a pro zisk většiny potřebovalo ještě podporu 3 zastupitelů. Druhou možností bylo spojení vítězného uskupení Hnutí za harmonický rozvoj obcí a měst a Strany zelených SNK Evropských demokratů, ale bez pana

Ing. Bohumíra Jasanského, kterého bývalá opozice nechtěla ve vedení města. Tyto tři subjekty měly podporu 6 zastupitelů, oslovily i pana Otta Mordycha za Sdružení nezávislých kandidátů pro venkov a ke spolupráci se jim podařilo přesvědčit i pana Martina Kostelného, který poté usedl i v radě města. Tím došlo k odstavení pana Ing. Bohumíra Jasanského a zároveň k rozdělení dvou kandidujících uskupení na dvě části. Pro přehlednost této situace jsem musel vytvořit tabulku č.15 modrá – nová koalice zelená – opozice).

Tabulka 15: Složení nové koalice, Ústěck 2010

Kandidátní listina		Pořadové číslo	Kandidát
2	SNK pro Ústěck a místní části	1	Vraštil Jaroslav
2	SNK pro Ústěck a místní části	9	Kostelný Martin
3	Komunistická str.Čech a Moravy	1	Kovář Jan
3	Komunistická str.Čech a Moravy	3	Prejzová Jana
3	Komunistická str.Čech a Moravy	2	Fořtová Jaroslava
4	HN.ZA HARM.ROZVOJ OBCÍ A MĚST	1	Kundrát Pavel
4	HN.ZA HARM.ROZVOJ OBCÍ A MĚST	4	Plaček Petr
4	HN.ZA HARM.ROZVOJ OBCÍ A MĚST	3	Karlíková Jana
5	Strana zelených	5	Táborská Zdeňka
5	Strana zelených	7	Musilová Andrea
6	SNK pro rozvoj oblasti Ústěcka	4	Vraštilová Eva
6	SNK pro rozvoj oblasti Ústěcka	1	Trnková Marie
8	Sdruž.nezáv.kand. pro venkov	12	Mordych Otto
9	SNK Evropští demokraté	3	Elísek Petr
9	SNK Evropští demokraté	15	Jasanský Bohumír

Zdroj: Vlastní zpracování dle zápisu ZM Ústěck 2010

Konečné složení koalice je tedy Hnutí za harmonický rozvoj obcí a měst, které mělo 3 zastupitele, Strana zelených o 2 zastupitelích a tuto koalici podporoval 1 ze 2 zastupitelů SNK pro místní části, pan Martin Kostelný, a jeden zastupitel z SNK Evropští demokraté, pan Petr Elísek. Koalice měla tedy nejmenší možnou většinu. Poměr byl 8 ku 7. Tato nově vzniklá koalice dle S. Balíka je tedy minimální vítězná ideově nepropojená koalice, a to z důvodu dřívějších neshod v rámci vedení města, kdy Hnutí za harmonický rozvoj obcí a měst byl v opozici společně s kandidátkou paní Mgr. Andreou Musilovou, která kandidovala za jiný subjekt. SNK Evropští demokraté byli ve vedení města a jejich kroky opozice samozřejmě místy kritizovala. Navíc byl přizván i samostatný zastupitel ze Sdružení pro místní části, ale druhý zástupce sdružení spolupráci odmítl. Určitě zde hrají roli i osobní vztahy, protože pan Kostelný je učitelem na místní ZŠ a obě kandidátky za Stranu zelených,

kteří se dostaly do zastupitelstva, jsou také učitelky na místní ZŠ. Navíc při jednání byl i požadavek nespolupracovat s panem Ing. Bohumírem Jasanským.

15. listopadu se konalo ustavující zastupitelstvo. Návrh na funkci starosty přednesla paní Mgr. Andrea Musilová za Stranu zelených a stal se jím pan Pavel Kunderát. Dalšího kandidáta navrhl pan Jan Kovář – v zápise je uvedeno, že návrh přednesl za KSČM, SNK pro rozvoj oblasti Úštěcka a SNK pro Úštěk a místní části a navrhl Ing. Bohumíra Jasanského. Byla to zkouška nové koalice, jak je pevná, protože hlasy SNK ED, pokud by hlasovaly pro pana Ing. Jasanského, mohly všechno změnit. Pro pana Pavla Kunderáta bylo 8 hlasů a 7 bylo proti. Pro pana Jasanského bylo 7 zastupitelů pro a 8 se zdrželo. Zde se potvrdilo, že koalice je aspoň v začátcích jednotná. Starostou se tedy stal pan Pavel Kunderát.

Dalším bodem byla volba místostarosty, která měla velmi podobný průběh, jen se opozice nesnažila navrhnout kandidáta z koaliční části a případně znejistit nově tvořenou koalici. I návrh na místostarostu přednesla paní Mgr. Andrea Musilová a navržen byl pan Petr Elíšek za SNK ED. Druhého kandidáta navrhl pan Jan Kovář za KSČM a navržen byl pan Jaroslav Vraštil. Pro pana Petra Elíška hlasovalo 8 zastupitelů a 7 bylo proti a pro pana Vraštila bylo 7 zastupitelů pro a 8 se zdrželo.

Poté se volilo ještě do rady města. Navrženo bylo 6 kandidátů, za koalici to byla paní Mgr. Zdeňka Táborská – Strana zelených, Jana Karlíková – HNHRM, Martin Kostelný – SNK pro místní části. Za opozici byli navrženi Jan Kovář – KSČM, Marie Trnková – SNK pro rozvoj oblasti Úštěcka, Mgr. Jana Prejzová – KSČM. Hlasování dopadlo dle očekávání a rada měla složení z kandidátů domluvených při povolebním jednání. Žádný zástupce opozice se do rady nedostal. Přehled zvolených členů rady najdete v tabulce. č.16

Tabulka 16: Složení rady města, Úštěk 2010

Jméno	Kandidát za stranu	Funkce	Věk
Pavel Kunderát	HN.ZA HARM.ROZVOJ OBCÍ A MĚST	Starosta	51
Petr Elíšek	SNK Evropští demokraté	Místostarosta	49
Jana Karlíková	HN.ZA HARM.ROZVOJ OBCÍ A MĚST	Člen rady	37
Mgr. Zdeňka Táborská	Strana zelených	Člen rady	63
Martin Kostelný	SNK pro Úštěk a místní části	Člen rady	52

Zdroj: Vlastní zpracování dle zápisu ze ZM Úštěk 2010

Vznikla tedy hodně zvláště složená koalice, za kterou byl velmi dlouhý vyjednávací maraton. Hnutí za harmonický rozvoj obcí a měst obsadilo pozici starosty a jednoho dalšího

člena rady. Pan Petr Elísek za SNK ED obsadil pozici místostarosty. Strana zelených a SNK pro Úštěk a místní části získaly po jednom zástupci v radě.⁷⁴

5.2.3 Průběh volebního období 2010-2014

Pokud jde o jednotný postup koalice v tomto období, tak všichni zastupitelé v klíčových bodech hlasovali souhlasně a nedocházelo k velkým šarvátkám v rámci koalice. Hned z několika důvodů muselo město více šetřit, protože se objevily různé problémy, které rozpočet města výrazně poznamenávaly v celém zmíněném období.

Dotační aktivita byla o poznání menší a nerealizovalo se tolik velkých projektů. Spíše se pokračovalo v projektech, které započalo již minulé vedení.

V roce 2010 došlo k realizaci vybudování vodovodu Lukov – Lukovsko. Celková cena měla být cca 4,5 mil. Kč, ale podařilo se získat dotaci a vlastní zdroje město muselo uvolnit jen ve výši 1,3 mil. Kč. Jednalo se o dlouho projednávaný projekt a v celém zastupitelstvu měl podporu.⁷⁵

Velký problém, který nové vedení provázelo celé volební období, bylo rozhodnutí o vrácení dotace na opravu hradu. Na zastupitelstvu v roce 2012 byl předložen platební výměr na částku téměř 8 mil. Kč a případné penále. Diskuse byla velmi živá a došlo k menším osobním útokům. Město se proti platebnímu výměru odvolalo. Nové vedení města s touto částkou muselo pořád počítat, protože nevědělo, zda bude odvolání úspěšné, a tak větší plánové akce musely jít stranou. Odvolání v tomto volebním období nebylo úspěšné ani u ústavního soudu. Částka se vyšplhala až na cca 9,6 mil. Kč, což byla pokuta a penále. Zastupitelstvo města se rozhodlo podat trestní oznámení na neznámého pachatele.⁷⁶

Dalším důležitým bodem, které muselo zastupitelstvo města řešit, byla skládka Dubí Hora, kde došlo k naplnění kapacity skládky a místy i přeplnění svahů. Město tedy muselo řešit její rekultivaci. Problémem byly i nedostatečné smluvní podmínky s firmou, která odpad na skládku dovážela. Odhadovaná cena celkové rekultivace byla na ZM odhadnuta na 18-20 mil. Kč. I přes náročnost tohoto období a přes poměrně křehkou většinu, nedošlo při zmíněných problémech města, ke změně v rámci rady města, zastupitelstva nebo na pozicích starosty a místostarosty.⁷⁷

⁷⁴ Dokument – Zápis ze zasedání zastupitelstva 2010 č. 1. - 7. – Město Úštěk

⁷⁵ Dokument – Zápis ze zasedání zastupitelstva 2010 č. 1. - 7. – Město Úštěk

⁷⁶ Dokument – Zápis ze zasedání zastupitelstva 2011 č. 1. - 5. – Město Úštěk a Zápis ze zasedání zastupitelstva 2012 č. 1. - 6. – Město Úštěk

⁷⁷ Dokument – Zápis ze zasedání zastupitelstva 2013 č.1.- 4. a č. 4. - 8. – Město Úštěk

5.3 Volební období 2014-2018

5.3.1 Průběh a výsledky voleb

Řádný termín voleb do obecního zastupitelstva byl stanoven na 10. a 11. října 2014. Volební obvod byl opět rozdělen na 7 okrsků a voleno bylo 15 zastupitelů. Zapsaných voličů bylo 2252 a odevzdat svůj hlas přišlo 1052 voličů. Platných hlasů bylo 14 117 a volební účast činila 46,71 %. Oproti minulým volbám došlo k poklesu volební účasti o 0,69 %. Statistické údaje pro tyto volby najdeme v tabulce č. 17⁷⁸

Tabulka 17: Statistické údaje volby - Úštěk 2014

Počet volených zastupitelů	Počet volebních obvodů	Počet okrsků	Zapsaní voliči	Vydané obálky	Volební účast v %	Odevzdané obálky	Platné hlasy
15	1	7	2252	1052	46,71	1051	14 177

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat ČSÚ

Hodnoty volební účasti pro okres Litoměřice a Úštěk jsou téměř na stejných hodnotách. Účast při volbách v Ústeckém kraji byla 38,97 %, a to je o 7,74 % menší účast než v Úštěku. Volební účast v Úštěku byla o 2,25% větší než v rámci celého území ČR. Údaje ke srovnání nalezneme v tabulce č.18.

Tabulka 18: Srovnání volební účasti dle územních celků, 2014

Územní celek	Volební účast v %
Úštěk	46,71
Okres Litoměřice	46,76
Ústecký kraj	38,97
Česká republika	44,46

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat ČSÚ

Do voleb se přihlásilo 8 volebních subjektů. V minulém období byl počet o jeden vyšší, ale šlo kandidáta, který kandidoval sám. Zde je přehled subjektů v pořadí dle přiřazených volebních čísel: SNK Evropští demokraté, „Sdružení nestraníků“, KSČM, Sdružení SPO a NK PRO ÚŠTĚK, ANO 2011, Strana zelených, Sdružení HNHRM, NK,

⁷⁸ [online] Volby do zastupitelstev obcí 10.10. - 11.10.2014. Dostupné na www.volby.cz

PRO ÚŠTĚCKO. Všechny výše zmíněné subjekty měly plně obsazené kandidátky, tj. 15 kandidátů. Do zastupitelstva tedy kandidovalo 120 kandidátů.

Nejúspěšnějším subjektem se stalo Sdružení HNHRM, NK se ziskem 3 407 hlasů a z celkové počtu to odpovídá 24,03 % a zisku 4 mandátů v zastupitelstvu. Druhým v pořadí je SNK Evropští demokraté se ziskem 2 628 hlasů a ziskem 18,54 % hlasů z celkového počtu a 3 mandátů. Další 3 subjekty získaly 2 mandáty, a to konkrétně ANO 2011 s 15,05 % hlasů, KSČM s 11,59 % hlasů a posledním subjektem se ziskem 2 mandátů je Strana zelených s 10,23 % hlasů. Do zastupitelstva se dostaly ještě 2 další subjekty a každý z nich měl jeden mandát. Jednalo se o PRO ÚŠTĚCKO, který obdržel 9,33 % hlasů, a o „Sdružení neustraníků“ s jedním mandátem a ziskem 7,29 %. Jediným subjektem, který se nedostal do zastupitelstva bylo Sdružení SPO A NK PRO ÚŠTĚK se ziskem 3,95 % hlasů. Tyto údaje vychází z tabulky č.19

Tabulka 19: Výsledky voleb do zastupitelstva 2014, Ústěck

Kandidátní listina		Hlasy		Počet kandidátů	Počet získaných mandátů
číslo	název	abs.	v %		
1	SNK Evropští demokraté	2 628	18,54	15	3
2	„Sdružení neustraníků“	1 033	7,29	15	1
3	Komunistická str. Čech a Moravy	1 643	11,59	15	2
4	Sdružení SPO a NK PRO ÚŠTĚK	560	3,95	15	0
5	ANO 2011	2 133	15,05	15	2
6	Strana zelených	1 450	10,23	15	2
7	Sdružení HNHRM, NK	3 407	24,03	15	4
8	PRO ÚŠTĚCKO	1 323	9,33	15	1

Zdroj: www.volby.cz

Z 15 zvolených zastupitelů bylo hned 11 bez politické příslušnosti. Do zastupitelstva se tedy dostali 4 zastupitelé s politickou příslušností a jednalo se o 2 zastupitele za KSČM a 2 za HNHRM. Nezaznamenal jsem nějaký výraznější posun díky referenčním hlasům. Do zastupitelstva se dostávali lidé z předních pozic. Za zmínku stojí posun na kandidátce ANO 2011, kde dvě zvolené kandidátky byly na 3. a 4. místě a přeskočily své lídry kandidátky. Poměr mužů a žen byl vždy téměř vyrovnaný, ale teď se do zastupitelstva dostalo 10 mužů a 5 žen.

5.3.2 Povolební jednání a tvorba koalic

Výsledky voleb určily, že do zastupitelstva se dostalo 7 subjektů a tvorba koalice opět umožňovala vznik velkého množství potenciálních koalic. Jelikož se nezměnil počet zastupitelů, bylo opět nutné pro získání většiny minimálně 8 zastupitelů. Do zastupitelstva se dostal jeden subjekt se 4 zastupiteli a jeden se 3 zastupiteli. Tři subjekty získaly po 2 zastupitelích a 2 subjekty po jednom. Opět nedošlo k tomu, že by některý ze subjektů získal dominantní pozici, nebo by se do zastupitelstva dostalo méně subjektů. Pluralita byla opět velká. Pokud bychom uvažovali o tvorbě minimálních vítězných koalic, tak dostaneme velké množství kombinací, a proto budeme hodnotit až koalici vzniklou dle S. Balíka.

Tady se asi sluší říct, že žádná velká povolební jednání se nekonala, navazovalo se předchozí spolupráci z minulého období a je zde vidět i přesun kandidátů na jednotlivé kandidátky větších a tradičních subjektů. V tabulce č.20 - zelená barva označuje členy vzniklé koalice. Můžeme si všimnout, že pan Martin Kostelný už v těchto volbách kandiduje za stejný subjekt jako paní Mgr. Zdeňka Táborská. Pan Otto Mordych přešel na kandidátku SNK ED a pan Ing. Bohumír Jasanský kandiduje za nové sdružení.

Tabulka 20: Zvolení zastupitelé ve volbách 2014, Ústěk

Kandidátní listina		Pořadové číslo	Kandidát	
	1	SNK Evropští demokraté	1	Elísek Petr
	1	SNK Evropští demokraté	2	Mordych Otto
	1	SNK Evropští demokraté	4	Suchánková Jiřina
	2	"Sdružení nestraníků"	1	Jasanský Bohumír
	3	Komunistická str.Čech a Moravy	1	Knop Karel
	3	Komunistická str.Čech a Moravy	4	Kovář Jan
	5	ANO 2011	3	Šulíková Alena
	5	ANO 2011	4	Šturalová Veronika
	6	Strana zelených	1	Táborská Zdeňka
	6	Strana zelených	2	Kostelný Martin
	7	Sdružení HNHRM, NK	1	Kundrát Pavel
	7	Sdružení HNHRM, NK	5	Kasper Vít
	7	Sdružení HNHRM, NK	2	Plaček Petr
	7	Sdružení HNHRM, NK	3	Čampulka Pavel
	8	PRO ÚŠTĚCKO	1	Vraštilová Eva

Výsledkem povolebního jednání je tedy koalice Sdružení HNHRM, NK Strany zelených a SNK Evropských demokratů. Tato koalice má 9 zastupitelů a jedná se dle S. Balíka o nadměrnou ideově propojenou koalici. Vycházíme z toho, že i kdyby jeden člen např. Strany zelených nehlasoval ve prospěch koalice, tak i přesto budou mít většinu.

Ideovou propojenost vidím v předvolebních jednáních, kdy tyto strany jednak upravily své kandidátky i program a počítaly, že při případném úspěchu bude spolupráce pokračovat.

Ustavující konání zastupitelstva se konalo 3.11.2014, návrh na funkci starosty přednesla paní MUDr. Jiřina Suchánková za SNK Evropští demokraté a navrhla pana Pavla Kunderát za Sdružení HNHRM, NK. Další návrh nikdo nepřednesl, tak byl dle očekávání starostou zvolen pan Pavel Kunderát a hlasovalo pro něj 9 zastupitelů a 6 se zdrželo. Další bodem byla volba místostarosty, kde pan Pavel Kunderát za Sdružení HNHRM, NK. navrhl pana Petra Elíška za SNK Evropští demokraté. Protikandidát nebyl, tak se hlasovalo a pana Petra Elíška zvolilo místostarostou 10 zastupitelů, 1 byl proti a 4 se zdrželi. Volba členů rady proběhla dle domluveného scénáře a dostali se tam opět jen členové koalice. Konkrétně paní Mgr. Zdeňka Táborská – Strana zelených pro 10 hlasů 5 se zdrželo, MUDr. Jiřina Suchánková – SNK ED - 11 hlasů pro, 4 se zdržely a posledním členem rady byl zvolen Ing. Pavel Čampulka za Sdružení HNHRM, NK. Přehled zvolených členů rady viz tabulka č.21

Tabulka 21: Složení rady města, Ústěk 2014

Jméno	Kandidát za stranu	Funkce	Věk
Pavel Kunderát	Sdružení HNHRM, NK	Starosta	55
Petr Elíšek	SNK Evropští demokraté	Místostarosta	53
Mgr. Zdeňka Táborská	Strana zelených	Člen rady	67
MUDr. Jiřina Suchánková	SNK Evropští demokraté	Člen rady	59
Ing. Pavel Čampulka	Sdružení HNHRM, NK	Člen rady	51

Zdroj: Vlastní zpracování dle zápisů ze ZM Ústěk 2014

Dle mého názoru složení rady odpovídá volebním výsledkům, kdy nejsilnější strana, tedy Sdružení HNHRM, NK, získala post starosty a dalšího jednoho člena rady. Druhá nejsilnější strana – SNK Evropští demokraté – získala post místostarosty a jednoho člena rady. Poslední koaliční partner, tedy Strana zelených, získal jedno místo v radě. Starosta i místostarosta byl i v minulém období stejný, v radě byla i paní Mgr. Zdeňka Táborská. Došlo k obměně jen dvou členů rady.⁷⁹

⁷⁹ Dokument – Zápis ze zasedání zastupitelstva 2014 č. 5. - 8. – Město Ústěk

5.3.3 Průběh volebního období 2014-2018

Při zkoumání zápisů ze zastupitelstva města bych toto období hodnotil jako nejklidnější. Vítězná koalice těžila i z předchozí spolupráce a průběh zastupitelstev hodnotím jako nesoutěživý už od svých počátků. Opozice nebyla téměř aktivní a většinou se jen konstruktivně doptávala na jednotlivé body. Opět se potvrdilo tvrzení pana P. Jüptnera, který tento přerod soutěživého fungování zastupitelstva na nesoutěživé označoval za typické pro obce menší a střední velikosti.⁸⁰

Pokud jde o dotační aktivitu města, tak i v tomto ohledu bylo město méně aktivní. Realizovaly se projekty, které byly již delší dobu připravené nebo byly již realizovány a postupovaly do dalších etap. Čerpalo se hlavně z programu MPR a probíhala rekonstrukce historických budov. Také pokračovala rekonstrukce hradu a přijetí dotace z PZAD Sledovala se i situace ohledně skládky Dubí Hora.⁸¹

Vedení města nerealizovalo nějaké větší projekty. Za zmínku stojí veřejné osvětlení v Kalovicích nebo příprava realizace odkupu budovy České spořitelny na náměstí. Vedení se snažilo šetřit s vidinou větších nutných investic v budoucnu, jako je příprava oprav Údolní a Podskalské ulice, skládka Dubí Hora, rekonstrukce zdravotního střediska.⁸²

Toto volební období proběhlo opravdu klidně. Nedochovalo k nějakým sporům a složení rady, zastupitelstva i vedení města se neměnilo.

5.4 Volební období 2018 - 2022

5.4.1 Průběh a výsledky voleb

Poslední volby ve sledovaném období se konaly 5. a 6. října 2018. Volební obvod byl jako v celém sledovaném období rozdělen na 7 okrsků a bylo voleno 15 zastupitelů. Zapsaných voličů bylo 2 245 a svůj hlas přišlo odevzdat 1 223 voličů. Celkový počet platných hlasů byl 16 493. Oproti minulému období vidíme velký nárůst volební účasti, která dosáhla 54,48 %. V tomto období byla vyšší o 7,77 %. Statistické údaje o volbách do zastupitelstva najdeme v tabulce č.22.⁸³

⁸⁰ Dokument – Zápis ze zasedání zastupitelstva 2015 č. 1. - 3. a č. 4. – 6. – Město Ústěk

⁸¹ Dokument – Zápis ze zasedání zastupitelstva 2016 č. 1. - 5. – Město Ústěk

⁸² Dokument – Zápis ze zasedání zastupitelstva 2017 č. 1. - 5. – Město Ústěk

⁸³ [online] Volby do zastupitelstev obcí 5.10. - 6.10.2018. Dostupné na www.volby.cz

Tabulka 22: Statistické údaje volby – Úštěk 2018

Počet volených zastupitelů	Počet volebních obvodů	Počet okrsků	Zapsaní voliči	Vydané obálky	Volební účast v %	Odevzdané obálky	Platné hlasy
15	1	7	2245	1223	54,48	1221	16 493

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat ČSÚ

Velký vliv na nárůst volební účasti mají určité i úplně nové subjekty, které kandidovaly do obecního zastupitelstva. Většinou byla volební účast v minulých letech podobná volební účasti v rámci okresu Litoměřice, ale v tomto období je vyšší o 6,04 %. Volební účast v kraji je 14,16 % vyšší. Při porovnání s volební účastí na celém území ČR zjistíme, že účast byla vyšší o 7,14 %. Data pro srovnání nalezneme v tabulce č.23.

Tabulka 23: Srovnání volební účasti dle územních celků, 2018

Územní celek	Volební účast v %
Úštěk	54,48
Okres Litoměřice	48,4
Ústecký kraj	40,32
Česká republika	47,34

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČSÚ

Voleb se účastnilo 7 subjektů, což je o jeden méně, než tomu bylo v minulém volebním období. Přehled subjektů dle přiřazených volebních čísel: Hnutí za harmonický rozvoj obcí a měst, ANO 2011, SNK Evropští demokraté, UHAF, Sportovci pro Úštěk, PRO ÚŠTĚCKÝ REGION, Komunistická strana Čech a Moravy. Veškeré subjekty měly obsazeny všechna místa na kandidátkách a do zastupitelstva kandidovalo 105 kandidátů.

Nejúspěšnějším subjektem se stal UHAF se ziskem 5 683 hlasů, a to je 34,46 % z celkového počtu hlasů a získali 6 mandátů v zastupitelstvu. Druhým v pořadí se stalo Hnutí za harmonický rozvoj obcí a měst se ziskem 3 202 hlasů a z celkového počtu hlasů to znamenalo zisk 19,41 % a 3 zastupitelů. Na třetím místě skončili Sportovci pro Úštěk se 1824 hlasů a z celkové počtu hlasů to odpovídá 11,06 % a zisku 2 zastupitelů. Další subjekty získaly už jen 1 mandát zastupitele a jednalo se SNK Evropští demokraté - 1796 hlasů tj. 10,89 % z celkového počtu, PRO ÚŠTĚCKÝ REGION s 1593 hlasy - tj. 9,66 %, ANO 2011, které obdrželo 1 207 hlasů - tj. 7,32 % a posledním subjektem, který se dostal do zastupitelstva byla KSČM s 1 188 hlasy a z celkové počtu to odpovídá 7,2 %. Všechny

subjekty, které kandidovaly do zastupitelstva získaly alespoň 1 mandát. Údaje vychází z tabulky č.24

Tabulka 24: Výsledky voleb do zastupitelstva 2018, Ústěť

Kandidátní listina		Hlasy		Počet kandidátů	Počet získaných mandátů
číslo	název	abs.	v %		
1	HN.ZA HARM.ROZVOJ OBCÍ A MĚST	3 202	19,41	15	3
2	ANO 2011	1 207	7,32	15	1
3	SNK Evropští demokraté	1 796	10,89	15	1
4	UHAF	5 683	34,46	15	6
5	Sportovci pro Ústěť	1 824	11,06	15	2
6	PRO ÚŠTĚCKÝ REGION	1 593	9,66	15	1
7	Komunistická str.Čech a Moravy	1 188	7,2	15	1

Zdroj: www.volby.cz

Z 15 zvolených zastupitelů bylo 11 bez politické příslušnosti. HNHRM mělo 2 zastupitele a 1 byl za KSČM a 1 za STAN. Preferenční hlasy zamíchaly pořadím kandidátky Sportovci pro Ústěť, kdy se ze 7. místa kandidátky pan Josef Rytina dostal do zastupitelstva při zisku 2 zastupitelských mandátů. Do zastupitelstva se dostalo 11 mužů a 4 ženy. Oproti minulému období se ještě počet mužů zvýšil o 1.

5.4.2 Povolební jednání a tvorba koalic

Do povolebního jednání se zapojilo všech 7 subjektů. Nové subjekty, tedy UHAF a Sportovci pro Ústěť zaznamenaly volební úspěch a případná spolupráce těchto dvou subjektů mohla stačit k vytvoření minimální vítězné koalice. Tyto strany už spolu jednaly i před konáním voleb. O tom se nám zmínil i pan Josef Petrus ve svém rozhovoru, který najdeme v příloze. Lídr kandidátky pan Jan Mazín zase v rozhovoru zmiňoval, že v období od roku 2010–2018 město dle jeho názoru stagnovalo, tak se dalo předpokládat, že s minulým vedením koalicí neutvoří. UHAF získal velmi dobrou výchozí pozici se ziskem 6 zastupitelů. Proběhly standární rozhovory s dalšími subjekty.⁸⁴

Velká politická pluralita by dala opět možnost vzniku velkému množství minimálních vítězných koalic, a proto budeme hodnotit až koalicí, která vznikne. UHAF

⁸⁴ Přílohy: Rozhovor se současným starostou Janem Mazínem – UHAF

tedy z možné koalice vyřadil členy minulého vedení z Hnutí za harmonický rozvoj obcí a SNK Evropské demokraty. Při jednání s PRO ÚŠTĚCKÝ REGION se nedohodli na případné spolupráci. Jednání s dalšími subjekty už dopadlo dobře a rýsoval se vznik koalice ve složení UHAF, Sportovci pro Úštěk, ANO 2011 a KSČM. Tato koalice by měla většinu v zastupitelstvu díky 10 mandátům a opozice by měla 5 mandátů. Koalice výše zmíněná tak vznikla. Pokud jde o typ koalice dle S. Balíka, tak ji budeme hodnotit jako nadměrnou ideově propojenou koalici. Přizvání dalších subjektů nahrává ideové propojenosti, kdy zástupci dalších stran získali pozici i v radě města. Řekl bych, že dva nové subjekty UHAF a Sportovci pro Úštěk zaktivovali určité skupiny obyvatel, které chtěli nějakou změnu nebo chtěli prosadit konkrétní projekt. UHAF ve svém programu chtěl město aktivnější v získávání dotací na realizaci větších projektů např. školních budov, u sportovců šlo hlavně o vybudování kabin pro fotbalový klub a případná výstavba multifunkční haly.⁸⁵

Ustavující zastupitelstvo se konalo dne 5.11. 2018. Návrh na funkci starosty přednesl pan Josef Petrus za Sportovci pro Úštěk a navrhl Jana Mazíniho za UHAF. Další kandidát nebyl navržen. Pro návrh bylo 10 zastupitelů, 1 byl proti a 4 se zdrželi. Dalším bodem byl návrh na funkci místostarosty, kterou přednesl nově zvolený starosta Jan Mazíni a navrhl pana Bc. Tomáše Sazečka. Druhý návrh přednesl pan Pavel Kunderát za Hnutí za harmonický rozvoj obcí a měst a navrhl pana Václava Šulíka za Hnutí za harmonický rozvoj obcí a měst. Zvolen byl pan Bc. Tomáš Sazeček za UHAF - 10 zastupitelů bylo pro, 1 proti a 4 se zdrželi. Dále se hlasovalo o členech rady a navržen byl pan Josef Petrus za Sportovci pro Úštěk, paní Alena Šulíková za ANO 2011 a pan Karel Knop za KSČM. Další kandidáti nebyli navrženi a všichni 3 byli zvoleni do rady města.⁸⁶ Přehled zvolených členů rady viz tabulka č. 25.

Tabulka 25: Složení rady města, Úštěk 2018

Jméno	Kandidát za stranu	Funkce	Věk
Jan Mazíni	UHAF	Starosta	46
Bc. Tomáš Sazeček	UHAF	Místostarosta	31
Josef Petrus	Sportovci pro Úštěk	Člen rady	45
Alena Šulíková	ANO 2011	Člen rady	61
Karel Knop	Komunistická str. Čech a Moravy	Člen rady	67

Zdroj: Vlastní zpracování dle zápisů ze ZM Úštěk 2018

⁸⁵ Přílohy : Rozhovor s Josefem Petrušem – Sportovci pro Úštěk

⁸⁶ Dokument – Zápis ze zasedání zastupitelstva 2018 č. 3. - 6. – Město Úštěk

UHAF tedy získal pozice ve vedení města, a to jak funkci starosty, tak i místostarosty. Měl velice výhodnou pozici při vyjednávání a mohl si klást tyto požadavky. Každý subjekt, který je v koalici, získal po jednom místě v radě, tedy Sportovci pro Úštěk, ANO 2011 a KSČM.

5.4.3 Průběh volebního období od 2018–2022

Hned na dalším zastupitelstvu dne 5.12.2018 byl přednesen návrh na uvolnění dvou dalších zastupitelů. Jednalo se o pana Ing. Romana Picuru a slečnu Bc. Kateřinu Novákovou – oba za UHAF. Každý z uvolněných zastupitelů měl mít na starosti svou agendu. UHAF to odůvodňoval kvalitními kandidáty na tyto pozice, kteří by měli na starosti čerpání dotací a další svěřené úkoly. Opozice tento krok kritizovala, že jde o brzké rozhodnutí a že není možné za měsíc ve vedení města vědět, zda bude potřeba personálně posílit úřad.

Pro pana Ing. Romana Picuru hlasovalo 8 zastupitelů a pro slečnu Bc. Kateřinu Novákovou hlasovalo 6 zastupitelů 4 byli a 3 se zdrželi. Šlo o jeden z prvních problémů koalice.⁸⁷

Další zastupitelstvo proběhlo 6. února a zde pan Ing. Roman Picura rezignoval na post uvolněného zastupitele a nahradila ho slečna Bc. Kateřina Nováková. Byla pověřena prací v oblasti školství, zdravotnictví, sociální oblasti, kultury a legislativy. Jak již UHAF zmiňoval ve svém programu, bylo realizováno podání žádostí o dotace na různé projekty v oblasti školství, cestovního ruchu a kultury, vznikly i osadní výbory.

Opozice i nadále poukazovala na vysoké náklady spojené s prací uvolněné zastupitelky slečny Bc. Kateřiny Novákové. Došlo to tak daleko, že dne 11.3. 2020 byl zrušen post uvolněné zastupitelky. Dle rozložení sil v zastupitelstvu je jasné, že museli hlasovat pro zrušení funkce i zastupitelé z koalice.

Vztahy v koalici ochladly, což potvrzuje v rozhovoru pan Josef Petrus (v příloze). Zmiňuje zde, že už se necítí součástí současné koalice.⁸⁸ Město bylo i nadále aktivní v oblasti dotací a zrealizovalo se velké množství akcí. Mezi největší projekty bezesporu patří oprava budovy bývalého kina, zahájení rekonstrukce bývalé chmelárny na sportovní centrum a oprava družiny a budovy základní školy a dílen. Povedlo se jim získat a pro své občany

⁸⁷ Dokument – Zápis ze zasedání zastupitelstva 2018 č. 3. - 6. – Město Úštěk

⁸⁸ Přílohy : Rozhovor s Josefem Petrusem – Sportovci pro Úštěk

provozovat auto na komunální odpad, který by měl ušetřit peníze městu za svoz komunálního odpadu. Probíhá také rekonstrukce Domu dětí a mládeže Ústěk, kde má později fungovat i nově zřízené komunitní centrum. Dokončená je i rekonstrukce zdi v ulici Údolní a komunikace v Podskalské ulici. Dochází k realizaci dalších etap rekonstrukce hradu a dalších částí města.

Větší počet akcí znamená i velký zásah do rozpočtu města. Zastupitelstvo se tedy rozhodlo k získání úvěru, aby plánované akce mohly proběhnout. Tento krok byl samozřejmě kritizován opozicí. I přes poměrně neklidné období s větším počtem konfliktních situací, které v předchozích obdobích nebyly tak časté, zůstalo složení rady a zastupitelstva města beze změn. Proběhla jen rezignace pana Ing. Romana Picury na post uvolněného zastupitele a později odvolání z postu uvolněné zastupitelky slečny Bc. Kateřiny Novákové, ale oba subjekty zůstaly v zastupitelstvu.⁸⁹

6 Analýza politického prostředí a výsledků voleb

6.1 Srovnání volební účasti dle územních celků

V každém volebním období došlo ke srovnání volební účasti ve čtyřech územních celcích. Jednalo se srovnání volební účasti v Ústěku, okrese Litoměřice, Ústeckém kraji a ČR. Pokud se zaměříme na Ústěk, tak od roku 2006 a v dalších dvou obdobích docházelo ke snížení volební účasti. Ve sledovaném období byla nejvyšší volební účast v roce 2018, kdy volební účast v Ústěku dosáhla 54,48 % a bylo to hlavně z důvodu nových kandidujících subjektů, které zaktivovalo velké množství občanů. Konkrétně UHAF získal 6 mandátů v zastupitelstvu, což se žádnému subjektu v celém volebním období nepodařilo.

Obecně lze říct, že volební účast je vyšší než v Ústeckém kraji a ČR, jedinou výjimkou byl rok 2010, kdy volební účast byla nižší o 1,1 % než dosahovala ČR. Volební účast v Ústěku dosahovala velmi podobných hodnot s okresem Litoměřice, jen v roce 2018 byl rozdíl 6 %, ale to se dá odůvodnit vznikem nových subjektů, které přivedly k volbám další občany. Konkrétní údaje viz tabulka č.26

⁸⁹ Zápisy z roku 2018-2022. Ústěk: oficiální web města [online].
Dostupné z: <https://www.mesto-ustek.cz/dokumenty-zastupitelstva-mesta-2018-2022/ds-4592/archiv=0>

Tabulka 26: Srovnání volební účasti dle územních celků 2006-2018

Územní celek	Volební účast v %			
	2006	2010	2014	2018
Úštěk	48,48	47,4	46,71	54,48
Okres Litoměřice	48,45	49,62	46,76	48,4
Ústecký kraj	40,57	42,5	38,97	40,32
Česká republika	46,38	48,5	44,46	47,34

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat ČSÚ

6.2 Členové zastupitelstva dle politické příslušnosti

Počet zvolených zastupitelů bez politické příslušnosti byl roce 2006 na čísle 9 a 6 zastupitelů bylo členem politické strany. Poměr zůstal zachován i v roce 2010. Ke změně došlo až během dalších voleb, kdy se do zastupitelstva dostalo 11 zastupitelů bez politické příslušnosti a 4 zastupitelé byli členy politické strany. Tento počet se neměnil ani v roce 2018. Tento počet je samozřejmě ovlivněn kandidaturou strany KSČM, která se vždy dostala do zastupitelstva a její zastupitelé byli i členy stran. Dalším celostátním hnutím bylo Hnutí za harmonický rozvoj obcí a měst, kde i místní kandidáti byli členy tohoto hnutí.

Tabulka 27: Rozdělení zastupitelů dle politické příslušnosti 2006-2018

Zvolení zastupitelé - 15	2006	2010	2014	2018
Bez politické příslušnosti	9	9	11	11
Členové stran	6	6	4	4

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat ČSÚ

Příchod dalších subjektů a zejména nižší volební zisk KSČM a Hnutí za harmonický rozvoj obcí měst měl vliv na snížení tohoto počtu. Navíc i tyto subjekty mají na svých kandidátkách i nezávislé kandidáty, kteří nejsou členy žádné strany.

6.3 Koalice vzniklé ve sledovaném období

Úvodem je nutné si připomenout, že Úštěk v celém volební období spadal dle P. Jüptnera do kategorie obcí menší střední velikosti. Kde počet obyvatel je v rozmezí od 1701 do 9000 obyvatel. S. Jüptner zmiňuje, že se v obcích vyskytuje pojem „jádra“ a „křoví“, kdy se kolem hlavních hybatelů politických subjektů přidávají na kandidátku spíše kandidáti, kteří nemají o politické dění až takový zájem a nemají v úmyslu se podílet na vedení obce.⁹⁰

Dle jeho názoru se jedná o systém, který je velmi různorodý a nestálý a kdy v každém volebním období dochází ke změnám podle dané situace v obci. Není výjimkou ani vznik neformálních širokých, nebo velkých koalic a velkou roli hraje i rozdělení postů v samostatné působnosti obce. Velký vliv na výsledky voleb má i osobní znalost kandidátů.⁹¹

Zaznamenali jsme to například ve při volbách v roce 2010, kdy se do zastupitelstva dostali 4 učitelé základní školy, místní lékařka paní MUDr. Vraštilová. I během rozhovorů (viz příloha) bylo zjištěno, že i aktuální členové zastupitelstva si uvědomují, že výsledek voleb ovlivňuje osobní znalost kandidátů a hraje roli o při případné spolupráci.

6.3.1 Koalice po volbách v roce 2006

V roce 2006 došlo ke vzniku koalice 4 subjektů, a to konkrétně SNK ED, SNK pro Rozvoj oblasti Úštěcko a Sdružení KSČM a NK a posledním členem koalice je Pro obnovu zvyků Úštěcka. Koalice měla většinu v zastupitelstvu, a to v poměru 10 ku 5. Jednalo se tak podle S. Balíka o nadměrnou ideově propojenou koalici, kdy ani odchod jednoho člena neznamena ztrátu většiny v zastupitelstvu. I díky dřívější spolupráci nám to značí určitou ideovou propojenost. Složení koalice a rozdělení funkcí viz tabulka č.28

Tabulka 28: Typ vzniklé koalice a rozdělení funkcí 2006-2010

Volební období	Složení koalice	Počet zastupitelů	Rozdělení funkcí	Typ koalice dle S. Balíka
2006 -2010	SNK ED	10 z 15	Starosta a 1 člen rady	Nadměrná ideově propojená koalice
	SNK pro rozvoj oblasti Úštěcko		Místostarosta	
	Sdružení KSČM a NK		1 člen rady	
	Pro obnovu zvyků Úštěcka		1 člen rady	

Zdroj: Vlastní zpracování dle zápisů ZM Úštěk 2006

⁹⁰ JÜPTNER, P. Komunální koalice a politické modely. 2004, s. 83-87

⁹¹ JÜPTNER, P. Komunální koalice a politické modely. 2004, s. 87-91

6.3.2 Koalice po volbách v roce 2010

Po volbách v roce 2010 došlo ke vzniku koalice, která se skládala z 5 subjektů. Složena byla ze subjektů HNHRM, jedním ze dvou zastupitelů SNK ED, dále jedním ze dvou zastupitelů SNK pro místní části, Stranou zelených a Sdružením NK pro venkov.

Vznik této koalice byl poměrně složitý, některé subjekty nechtěly spolupracovat s Ing. Bohumírem Jasanským a při povolebním jednání hrálo velkou roli rozdělení funkcí.

Jednalo se o minimální vítěznou ideově nepropojenou koalici, a to z důvodu nejmenší možné většiny tedy 8 z 15 zastupitelů, kdy při odchodu libovolného člena by koalice ztratila většinu. Ideovou nepropojenost vidíme především v minulém funkčním období, kdy tyto subjekty nebyly schopné spolupracovat a když došlo i k rozdělení subjektů a do koalice šel vždy jen jeden zástupce. Složení koalice a rozdělení funkcí viz tabulka č.29

Tabulka 29: Typ vzniklé koalice a rozdělení funkcí 2010-2014

Volební období	Složení koalice	Počet zastupitelů	Rozdělení funkcí	Typ koalice dle S. Balíka
2010 -2014	HNHRM	8 z 15	Starosta a 1 člen rady	Minimální vítězná ideově nepropojená koalice
	SNK ED - 1 ze 2 zastupitelů		Místostarosta	
	SNK pro místní části 1 ze 2 zas.		1 člen rady	
	Strana zelených		1 člen rady	
	Sdružení NK pro venkov		-	

Zdroj: Vlastní zpracování dle zápisů ZM Úštěk 2010

6.3.3 Koalice po volbách v roce 2014

Na spolupráci z předchozího období navázaly 3 subjekty, které po volbách získaly 9 z 15 zastupitelů. Jednalo se o Hnutí za harmonický rozvoj měst a obcí, SNK Evropské demokraty a Stranu zelených. Dle S. Balíka se jednalo o nadměrnou ideově propojenou koalici, kdy v případě odchodu jednoho zastupitele nepřichází koalice o většinu. Ideovou propojenost vidíme hlavně v minulé předchozí spolupráci a předjednané koalici před volbami v případě úspěchu těchto subjektů. Složení koalice a rozdělení funkcí viz tabulka č.30

Tabulka 30: Typ vzniklé koalice a rozdělení funkcí 2014–2018

Volební období	Složení koalice	Počet zastupitelů	Rozdělení funkcí	Typ koalice dle S.Balíka
2014-2018	HNHRM	9 z 15	Starosta a 1 člen rady	Nadměrná ideově propojená
	SNK ED		Místostarosta a 1 člen rady	
	Strana zelených		1 člen rady	

Zdroj: Vlastní zpracování dle zápisů ZM Ústěk 2014

6.3.4 Koalice po volbách v roce 2018

Koalice byla složena ze 4 subjektů, a to UHAF, Sportovci pro Ústěk, ANO 2011 a KSČM. Na začátku koalice měla většinu zastupitelů – konkrétně 10 z 15. Jednalo se o nadměrnou ideově propojenou koalici, kdy případná spolupráce UHAF a Sportovci pro Ústěk byla předjednána před volbami a subjekty ANO a KSČM byly přizvány na základě vyjednávání, a tak nepředpokládáme ideovou nepropojenost. Koalice se vyvíjela - např. pan Josef Petrus na základě vedeného rozhovoru, sebe a Sportovce pro Ústěk nebere jako součást koalice, ale v radě města zůstává. Nedošlo k žádným personálním změnám, takže koalice i přes některé problémy funguje v původním složení dál. Pokud by došlo k odchodu Sportovců pro Ústěk do opozice, velmi pravděpodobně by koalice fungovala ve složení UHAF, ANO 2011 a KSČM, které ve většině případů hlasují ve shodě. Jednalo by se o minimální vítěznou ideově propojenou koalici a měla by minimální většinu v zastupitelstvu tedy 8 z 15 zastupitelů. Složení koalice a rozdělení funkcí viz tabulka č. 31.

Tabulka 31: Typ vzniklé koalice a rozdělení funkcí 2018-2022

Volební období	Složení koalice	Počet zastupitelů	Rozdělení funkcí	Typ koalice dle S.Balíka
2018-2022	UHAF	10 z 15	Starosta a místostarosta	Nadměrná ideově propojená
	Sportovci pro Ústěk		1 člen rady	
	ANO 2011		1 člen rady	
	KSČM		1 člen rady	

Zdroj: Vlastní zpracování dle zápisů ZM Ústěk 2018

7 Závěr

Hlavním cílem této bakalářské práce bylo identifikovat faktory, které ovlivňují vznik a typ koalic, které vznikaly v rámci rozhodovacích procesů ve městě Ústěku. Analyzovali jsme vznik a snažili se identifikovat charakter lokálního politického prostředí. Součástí byla i analýza socioekonomických ukazatelů. Proběhla analýza volebních období od roku 2006 do roku 2018. Sledovali jsme, jak se politické prostředí vyvíjí a jestli osobní vztahy a vazby mají vliv i na tvorbu koalic a fungování zastupitelstva.

Zjištěné informace z teoretické části jsme aplikovali části praktické. Jedním z faktorů, který ovlivňuje celkový charakter lokálního politického prostředí je dle P. Jüptnera počet obyvatel dané obce. Ústěku se v celém sledovaném období řadil do kategorie menší střední obce, tedy s počtem obyvatel od 1701 do 9000. Zmiňuje zvýšení úspěšnosti politických stran i těch komunálních a regionálních. Úspěchy v tomto období zaznamenalo jen HNHRM, KSČM a ODS. Většina zmíněných kandidátů, ale byla nezávislá. Počet kandidujících subjektů byl v rozmezí od 7 do 9. V obcích tohoto typu hrají osobní vztahy a předchozí zkušenosti velkou roli jednak k oslovení voličů a jednak i během povolebního jednání.

Proto na kandidátkách subjektů kandidujících ve městě Ústěku se často vyskytovaly veřejně známé osobnosti např. lékaři, učitelé, úspěšní sportovci a další. Občané se mnohdy rozhodují dle jednotlivých kandidátů a rozdělují i preferenční hlasy, které mohou ve finále politickému subjektu pomoci. Stinnou stránkou je, že známá osobnost, která získá větší počet preferenčních hlasů může „jádro“ subjektu přeskocit, a to se do zastupitelstva nemusí dostat. Tyto posuny v rámci kandidátky jsou rozebrány při každém volebním období.

Je zde vidět i důležitost existence „jádra“ a „křoví“, kdy během sledovaného období vznikaly a zanikaly subjekty s různými názvy, ale jména úspěšných hybatelů politickým prostředím zůstávají. Třikrát v Ústěku vznikla nadměrná ideově propojená koalice dle S. Balíka. Ten zmiňuje, že tento typ koalice je upřednostňován před minimální vítěznou ideově propojenou koalicí, protože přibráním dalšího koaličního člena, který je ideově propojen, neriskuje pozdější problémy, pokud by koaliční partner v určitém bodě nechtěl spolupracovat. Je zde prostor pro manévrování.

Výrazným faktorem sledovaného období byla i aktivace obyvatel, kteří nebyli dříve aktivní v politickém prostředí. Jednalo se o skupiny obyvatel, které se o dění v obci tolik nezajímaly. Společný cíl ale ovlivnil např. poslední volby v roce 2018, kdy se dostal do

vedení města a celkově zvítězil UHAF. Formou kontaktní kampaně a za pomoci využití sociálních sítí došlo k oslovení mladých a ke zvýšení volební účasti. Dalším případem je subjekt Sportovci pro Ústěk, který zase svým programem a cílem vybudování kabin pro fotbalový tým oslovil další velkou skupinu obyvatel, která dříve volit nechodila.

Studiem zápisů zastupitelstva města ve sledovaném období, tedy od roku 2006 do současnosti a vzhledem k vedeným rozhovorům s aktéry komunální politiky a analýzou vzniklých koalic, lze konstatovat, že osobní vztahy a předešlé zkušenosti při tvorbě koalic hrají klíčovou roli.

8 Seznam použitých zdrojů

8.1 Literární zdroje

BALÍK, Stanislav. Komunální politika: Obce, aktéři a cíle místní politiky. Praha: Grada Publishing, 2009. ISBN 978-80-247-2908-4

ČMEJREK, Jaroslav, BUBENÍČEK, Václav a ČOPÍK, Jan. Demokracie v lokálním politickém prostoru: Specifika politického života v obcích ČR. Praha: Grada Publishing, 2010. ISBN 978-80-247-3061-5.

JŮPTNER, Petr. Konfrontace teorie koalic s lokální politikou. In CABADA, L. Koalice a koaliční vztahy. Plzeň: Vydavatelství Aleš Čeněk, 2006, ISBN 80-7380-004-7.

JŮPTNER, Petr. Komunální koalice a politické modely. Politologická revue č. 2. Praha: Česká společnost pro politické vědy, 2004. ISSN 1211-0353.

8.2 Dokumenty – Zápisy z jednání ZM Ústěk

Zápis ze zasedání zastupitelstva 2006 č. 1. - 7. - Město Ústěk

Zápis ze zasedání zastupitelstva 2007 č. 1. - 4. - Město Ústěk

Zápis ze zasedání zastupitelstva 2007 č. 5. - 6. - Město Ústěk

Zápis ze zasedání zastupitelstva 2008 č. 1. - 4. - Město Ústěk

Zápis ze zasedání zastupitelstva 2008 č. 5. - 6. - Město Ústěk

Zápis ze zasedání zastupitelstva 2009 č. 1. - 3. - Město Ústěk

Zápis ze zasedání zastupitelstva 2009 č. 4. - 7. - Město Ústěk

Zápis ze zasedání zastupitelstva 2010 č. 1. - 7. - Město Ústěk

Zápis ze zasedání zastupitelstva 2011 č. 1. - 5. - Město Ústěk

Zápis ze zasedání zastupitelstva 2012 č. 1. - 6. - Město Ústěk

Zápis ze zasedání zastupitelstva 2013 č. 1. - 4. - Město Ústěk

Zápis ze zasedání zastupitelstva 2013 č. 4. - 8. - Město Ústěk

Zápis ze zasedání zastupitelstva 2014 č. 5. - 8. - Město Ústěk

Zápis ze zasedání zastupitelstva 2015 č. 1. - 3. - Město Ústěk

Zápis ze zasedání zastupitelstva 2015 č. 4. - 6. - Město Ústěk

Zápis ze zasedání zastupitelstva 2016 č. 1. - 5. - Město Ústěk

Zápis ze zasedání zastupitelstva 2017 č. 1. - 5. - Město Ústěk

Zápis ze zasedání zastupitelstva 2018 č. 3. - 6. - Město Ústěk

8.3 Internetové zdroje

Zápisy z roku 2018-2022. Ústěk: oficiální web města [online]. [cit. 2022-10-2].

Dostupné z:

<https://www.mesto-ustek.cz/dokumenty-zastupitelstva-mesta-2018-2022/ds-4592/archiv=0>

O městu. Ústěk: oficiální web města [online]. Ústěk, 2022 [cit. 2022-15-02]. Dostupné z:

<https://mesto-ustek.cz/o-mestu/ms-203/p1=203>

Databáze demografických údajů za obce ČR. Český statistický úřad [online]. Česká republika, 2021 [cit. 2022-15-02].

Dostupné z : <https://www.czso.cz/csu/czso/databaze-demografickych-udaju-za-obce-cr>

Veřejná databáze – Stav obyvatel k 31.12. Český statistický úřad [online]. Česká republika, 2021 [cit. 2022-17-02]. Dostupné z:

https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=pozice-profilu&ewr=false&rn=A&rp=true&rz=true&rouska=false&u= VUZEMI_43_565814 &pvo=PU-DEM-OB1&z=T&f=TABULKA&clsp=31550&katalog=31550

Počet obyvatel, průměrný věk k 1.1. Český statistický úřad [online]. Česká republika,

2021 [cit. 2022-17-02]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xu/pocet-obyvatel-prumerny-vek>

Veřejná databáze Tab. 112 Obyvatelstvo podle pohlaví a podle věku, rodinného stavu a nejvyššího ukončeného vzdělání v obci – Město Ústěk , Český statistický úřad [online].

Česká republika, 2021 [cit. 2022-17-02]. Dostupné z:

https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt-vyhledavani&vyhltext=%C3%BA%C5%A1%C4%9Bk+vzd%C4%9BI%C3%A1n%C3%AD&bkv=w7rFoXTEm2sgdnpxJtsw6Fuw60.&katalog=all&pvo=OTOB112&u=v157 VUZEMI_43_565814#w=

Veřejná databáze Tab. 113 Obyvatelstvo podle pohlaví a podle ekonomické aktivity v obci – Město Ústěk, Český statistický úřad [online]. Česká republika, 2021 [cit. 2022-17-

02]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt-vyhledavani&z=T&f=TABULKA&katalog=all&vyhltext=zam%25C4%259Bstn%25C3%25A1n%25C3%25AD%2B%25C3%259A%25C5%25A1t%25C4%259Bk&bkvt=emFtxJtZdG7DoW7DrSDDmsWhdMSbaw..&pvo=OTOB113&u=v133_VUZEMI_43_565814

Nezaměstnanost v obcích od března 2014, Ministerstvo práce a sociálních věcí [online]. Česká republika, 2021 [cit. 2022-18-02]. Dostupné z <https://data.mpsv.cz/web/data/nezamestnanost-v-obcich-od-brezna-2014>

Kultura a sport, Ústěk : oficiální web města [online]. Ústěk, 2022 [cit. 2022-15-02]. Dostupné z: <https://mesto-ustek.cz/kultura-a-sport/ms-1019/p1=1019>

Základní škola Aloise Klára Ústěk, oficiální web základní školy[online].[cit. 2022-20-02] , dostupné z <https://www.zsustek.cz/skola>

Základní škola praktická Ústěk, oficiální web základní školy praktické [online].[cit. 2022-20-02] dostupné z <https://prakticka-ustek.zssaldova.cz/index.php?type=Post&id=278>

Mateřská škola Pastelka Ústěk, oficiální web mateřské školy [online]. [cit. 2022-20-02], dostupné z <https://pastelkaustek.cz/o-skole/>

Zdravotnické středisko Ústěk, oficiální web města [online]. [cit. 2022-20-02], dostupné z https://mesto-ustek.cz/vismo/o_utvar.asp?id_org=17553&id_u=2219&n=zdravotnicke%2Dcentrum&p1=1016

Pečovatelská služba v Ústěku, [online]. [cit. 2022-20-02]. Dostupné z <https://www.custodium.cz/zarizeni/dum-s-pecovatelskou-sluzbou-ustek/>

Strategický plán města Ústěk. 2015-2025, oficiální web města [online]. [cit. 2022-20-02]. Dostupné z a https://mesto-ustek.cz/vismo/akce.asp?id_org=17553&id=1264&n=strategicky%2Dplan&p1=1116

Výsledky voleb a referend: Zastupitelstva obcí. Volby.cz [online] Český statistický úřad, [cit. 2022-10-02]. Dostupné z: <https://www.volby.cz/>

8.4 Zákony

Zákon č. 128/2000 Sb., Zákon o obcích (obecní zřízení). Zákony pro lidi [online]. Zlín: AION CS, 2000 [cit. 2022-05-02]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>

Zákon č. 491/2001 Sb., Zákon o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů. Zlín: AION CS, 2001 [cit. 2022-05-02]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-491>

Zákon č. 247/1995 Sb., Zákon o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů. Zákony pro lidi [online]. Zlín: AION CS, 2001 [cit. 2022-05-02]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1995-247>

Zákon č. 152/1994 Sb., Zákon o volbách do zastupitelstev v obcích a o změně a doplnění některých dalších zákonů. Zákony pro lidi [online]. Zlín: AION CS, 2001 [cit. 2022-05-02]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1994-152>

9 Přílohy

9.1 Rozhovor se současným starostou Janem Mazínim – UHAF

V Úštěku 17.1.2022

Jak jste se dostal k politice, co Vás k tomu přivedlo?

Nevnímám komunální úroveň jako klasickou politiku. Podle mě jde spíš o příležitost, jak pomáhat spoluobčanům a našemu městu v rozvoji.

Proč jste se rozhodl kandidovat na post starosty?

Protože jsme s přáteli chtěli změnit styl řízení města a využít potenciál, který se zde nabízí.

Jak byste zhodnotil své funkční období starosty? Co si myslíte, že se Vám v obci povedlo změnit k lepšímu

Po nástupu jsme začali s přípravou mnoha projektů, protože od bývalého vedení (současné opozice) jsme nepřevzali žádný připravený projekt k realizaci. Jde zejména o opravy budov v majetku obce, zejména školních. Dalšími projekty jsou sportoviště, projekty týkající se našich 22 obcí, projekty na opravy komunikací, památek, studie na dopravní řešení a zatížení ve městě a na průběžných komunikacích a další. Rovněž jsme zavedli v obcích institut osadních výborů jako pomoc při řešení témat v obcích, založili odbor cestovního ruchu, který konečně řeší toto téma hlavně koncepčně, a navazující konkrétní aktivity. Podařilo se nám zavést systém do financování oprav bytového fondu a do oprav areálu jezera Chmelař. Dalším úspěchem je zavedení samostatného svozu odpadu vlastním vozidlem v celém správním obvodu města. Pro samotné řízení chodu města jsme zavedli systém pravidelných pracovních porad. Získali jsme velké množství dotačních prostředků na různé opravy a projekty – na rekonstrukce budov, na provoz komunitního centra, na aktivity úřadu, na zpracování adaptační strategie pro krajinu, na projekty na kanalizaci, atd.

Co bylo hlavním důvodem vzniku UHAF, které kandidovalo v komunálních volbách?

Strana vznikla na platformě spolku UHAF, který byl založen občany s cílem obnovy a restrukturalizace areálu jezera Chmelař.

Pokud byste se měl zařadit na politickém spektru k „pravici“, „středu“ či „levici“, jakou pozici byste zvolil?

Střed

Jaké jsou podle Vás hlavní veřejné či politické problémy Úštěku? Je možné tyto problémy nějakým způsobem řešit? Brání něco jejich řešení?

Zejména nedostatek financí. Dále všudypřítomný populismus a zkratkovitost v politické debatě.

Jak probíhal výběr kandidátů v rámci vaší volební strany?

Z platformy původního spolku společnou debatou.

Jak probíhá v Úštěku koaliční jednání? Existují zde nějaké konflikty? Pokud ano, jaké jsou hlavní konfliktní body? Hraje tzv. ideologická vzdálenost jednotlivých subjektů nějakou roli?

Tvorba koalice proběhla ihned po volbách, kdy vítězná strana oslovila ke spolupráci jednotlivé zastupitele, se kterými měla programový souběh a vzájemnou důvěru. Z původní koalice se oddělila strana sportovců a přešla do opozice. Hlavní roli hrají v našem městě dezinformace a populismus, nikoliv ideologie.

Lze politický systém v Úštěku charakterizovat jako soutěživý? Uplatňuje se zde princip vlády a opozice? Jaký je případně Váš názor na zdejší opozici?

Za UHAF jsme k předvolební kampani jako k soutěži přistupovali. Obecně však zde jde o boj o moc ze strany opozice.

S kým byste byli ochotni jít do koalice a s kým ne? Existuje v Úštěku nějaký politický subjekt, se kterým by UHAF koalici neuzavřel za žádných okolností?

Při posledních volbách jsme to naším rozhodnutím dali najevo.

Jak byste zhodnotil vývoj města od roku 2006? Co se Vám na rozvoji města líbí? Udělal byste případně něco jinak? Jaká je podle Vás budoucnost města?

Město vedené starostou Jasanským realizovalo velkou spoustu projektů (plynovod, zahájení opravy hradu, městské pam. rezervace, komunikací, a další), ke kterým využívalo také dotační podporu. Následující vedení od roku 2010 do 2018 s dotacemi nepracovalo a město spíše stagnovalo. Město a jeho místní části má velký potenciál. Pokud bude možné vést město koncepčně a bude dostatek finančních zdrojů, bude možné opravit dlouhodobě zanedbávanou infrastrukturu a podnítit rozvoj občanské společnosti, cestovního ruchu, podnikání.

9.2 Rozhovor s Josefem Petrušem – Sportovci pro Úštěk

Jak jste se dostal k politice, co Vás k tomu přivedlo?

K politice jsem se dostal ze své iniciativy a z iniciativy mých kamarádů, a co mě k tomu přivedlo? Moje motivace byla zlepšení situace v oblasti sportu a volného času pro místní občany a spolky.

Pokud byste se měl zařadit na politickém spektru k „pravici“, „středu“ či „levici“, jakou pozici byste zvolil?

Pokud bych se měl zařadit tak spíše k pravici.

Jak probíhá jednání o vzniku koalice v Úštěku?

Již před volbami v roce 2018 jsme měli předběžnou dohodu s politickým uskupením UHAF, se kterým jsme měli podobný program.

Jak Vaše strana sestavuje svou volební kandidátku?

Kandidátka mé strany vznikala tak, že jsem oslovil své kamarády, popřípadě známé, kteří měli zájem zlepšit oblast sportu a volného času, a celkově chod města.

Jsou peníze z rozpočtu investovány do smysluplných projektů? Použili byste tyto peníze na stejné projekty nebo na úplně jiné a proč?

Bohužel ne ve všech případech jsou peníze investovány smysluplně. Se současným vedením města, do kterého se nepočítám, mám rozdílné názory v oblasti investic. Myslím si, že každá investice by měla být konzultována a připomínkována všemi zastupiteli a mít širokou podporu veřejnosti.

Jsou zde nějaké konfliktní body v obci mezi jednotlivými stranami? Jde o konflikty osobního charakteru nebo spíše o rozdílné názory/ pohledy na určité věci?

Konfliktní body vznikají např. v situacích: kdy investice v řádech milionů korun, které mají dlouhodobý vliv na rozpočet a budoucnost města, jsou prosazovány a schvalovány bez jakékoliv nezávislé analýzy a konzultace se všemi zastupiteli. Z této arogance vládnoucí strany, pak plynou i konflikty osobního charakteru.

Jak hodnotíte Vaše působení v zastupitelstvu a radě města?

K mému působení, jak v zastupitelstvu a radě se snažím přistupovat nezávisle a zodpovědně a prosazovat program mé strany i když se to nedaří.

Jak hodnotíte spolupráci v současné koalici?

Již delší dobu nejsme členy současné koalice, a když jsme „byli“ součástí, nebyl na naše názory brán zřetel.

Lze politický systém v Ústěku charakterizovat jako soutěživý? Uplatňuje se zde princip vlády a opozice? Jaký je případně Váš názor na zdejší opozici?

Politický systém v Ústěku, pokud to lze takto nazvat, mi soutěživý nepřipadá. Na malém městě jako je Ústěk, kdy zastupitel tuto činnost vykonává skoro zadarmo a bez možnosti ovlivnit chod věcí, opozice prakticky neexistuje.

Jak byste zhodnotil vývoj města od roku 2006? Co se Vám na rozvoji města líbí? Udělal byste případně něco jinak? Jaká je podle Vás budoucnost města? Jaké jsou Vaše další plány?

Vývoj města můžu hodnotit zodpovědně pouze od roku 2018 a žádný rozvoj jsem nezaznamenal. Budoucnost města vzhledem k nezodpovědnému zadlužování, které se bude splácet několik volebních období, nevidím dobře. S dnešními zkušenostmi bych postupoval jinak a snažil bych se získat proto podporu u všech zastupitelů.

9.3 Rozhovor s Andreou Elísek - PRO ÚŠTĚCKÝ REGION

Jak jste se dostala k politice, co Vás k tomu přivedlo?

V politice působím již 16 let (s jednou 4 letou pauzou) a přivedl mě k ní můj děda a rodina. U nás v rodině se odpovědnost brala vážně. Již od mládí jsem se však zajímala o věci kolem sebe a snažila se dělat svět lepší. Nechtěla jsem si jen stěžovat u kávy, chtěla jsem být v centru dění a mít možnost věci ovlivnit nebo min. na ně reagovat v místech, kde to má smysl. Trochu naivní v tom věku.

Kandidovala jste za různé politické subjekty. Co Vás k tomu vedlo?

Byla jsem členkou ODS a z této strany jsem po nějaké době vystoupila. Již bych se musela za další setrvání ve straně stydět, díky tomu co představitelé této strany ve své době předváděli. Po té jsem kandidovala již jako nezávislá a bez politické příslušnosti. Jako lídr kandidátky jsem kandidovala již za vlastní nepolitické sdružení.

Pokud byste se měl zařadit na politickém spektru k „pravici“, „středu“ či „levici“, jakou pozici byste zvolila?

Pravice.

Jaké jsou podle Vás hlavní veřejné či politické problémy Úštěku? Je možné tyto problémy nějakým způsobem řešit? Brání něco jejich řešení?

Myslím, že dlouhodobým problémem politiky v Úštěku je neochota spolupracovat, hra na koalici a opozici, neochota spojit síly a využít osobní potenciál a dobré nápady každého místního občana, který je ochoten pro naše město a obce pracovat. Dále bývá problém tzv. „Malost člověka,, , který získá mandát nebo naopak velké ego a samozřejmě také rozpočet a závazky po členech předchozího vedení. Po 4 volební období jsem členka zastupitelstva a napříč různým politickým stranám tomu, co popisují výše, doposud tak bylo. Bud' to jsou lidé bez vize a plánu, kteří mají vést město a hlavním uspokojením je jejich vlastní prospěch a zaslepenost dosaženého postu nebo naopak lidé, kteří mají plány a vize, ale nejsou ochotni o nich diskutovat, jednat a ustoupit ani o krok. Za třetí to jsou lidé, kteří mají svázané ruce díky závazkům z předchozích období.

Změna je vždy možná, vše je jen o lidech a jejich JÁ. Na postu starosty si představuji člověka, kterého je možné si vážít. Má to být osoba, která má čistý veřejný profil a přirozenou autoritu. Hlavně člověk, na jehož slovo se dá spolehnout.

Jak probíhá jednání o vzniku koalice v Úštěku?

Různá jednání probíhají již před volbami nebo v průběhu voleb. Konzultují se různé priority v programových prohlášeních a hledá se možná shoda s různými stranami. Po té většinou bezprostředně po zveřejnění výsledku voleb se zhodnotí situace a nastává vyjednávání a podpis koaliční dohody. Na malém městě jako je naše hraje velkou roli předchozí zkušenost a samotná osoba kandidáta.

Jak Vaše strana sestavuje svou volební kandidátku?

Samozřejmě v dostatečném předstihu a ze své voličské či sympatizující základny. V dnešní době nás již oslovují lidé sami, že by rádi s námi kandidovali, jelikož zastávají stejné názory a kvitují stejné vize a plány.

Jsou peníze z rozpočtu investovány do smysluplných projektů? Použili byste tyto peníze na stejné projekty nebo na úplně jiné a proč?

Dlouhodobě neschvaluji využití rozpočtu města. Ovšem nutno říci, že v dané chvíli již nejde ani tak o rozpočet města, jako o výši čerpání úvěru. Nemohu říci, že nesouhlasím s projekty, které jsou realizovány. Nesouhlasím však s megalomanskými návrhy, značně naddimenzované projekty i na upotřebení Úštěku a to již vůbec nehovořím o finanční stránce těchto projektů. Tyto projekty lze realizovat reálným způsobem a za reálné ceny. Potom by nás ani nemusel vtipně překvapovat již notoricky známý scénář jménem „VÍCEPRÁCE“ - I KDYŽ TO BY BYLO ASI TÉMA NA SAMOSTATNOU BAKALÁŘSKOU PRÁCI.

Samozřejmě bych portfolio realizací velmi ráda rozšířila, ale jako člen opozice nemám žádné možnosti. Obávám se, že díky výši splácení úvěru nebude možné ani v dalších nejbližších letech moc věcí realizovat aniž by se nenavyšoval dluh města.

Jsou zde nějaké konfliktní body v obci mezi jednotlivými stranami? Jde o konflikty osobního charakteru nebo spíše o rozdílné názory/ pohledy na určité věci?

*Ano, panuje zde názorová neshoda členů zastupitelstva, resp. koalice * opozice. Myslím, že v opozici nyní panuje názorová neshoda na některé věci, které pramení již z předchozího volebního období, ale ve vztahu k nynější koalici postupuje opozice většinou stabilně pospolu. Zde zastáváme shodu na nepřijatelné počiny představitelů této radnice. Dle **MÉHO** názoru je toto vedení města jen o rozhodnutích a projektech 1 člověka, který manipulativně ovlivňuje zbylé členy koalice. Ti pak často hlasují bez dalších zjištění, neochoty naslouchat i negativním stránkám projednávané věci a bez vlastního úsudku. Strategii nynějšího pana starosty považují již, od vstupu do voleb až po současnou dobu, jako velmi precizně promyšlený plán, ze kterého až mrazí. Jsem přesvědčena, že mladí zastupitelé často nemají ani možnost vyjádřit svůj případný nesouhlas pod tíhou příslušnosti k nepolitické straně UHAF, či ztrátou kamarádských vazeb. Což mi připadá jako nejtristinější zkušenost po brzkém vstupu do tzv. „POLITIKY,, či nepolitiky malého města. Snaha pokřivit morální charakter těchto mladých lidí.*

Jak byste zhodnotila vývoj města od roku 2006? Co se Vám na rozvoji města líbí? Udělala byste případně něco jinak? Jaká je podle Vás budoucnost města?

Rozvoj města není dlouhodobě uspokojivý. Spoustu nápadů se nedařilo zrealizovat. Město a přilehlé obce jsou málo opečovávané, určitě chybí pracovní složka naší radnice, místo toho se navyšuje složka byrokratická. Dle mého názoru zásadní chyba. Dále se určitě nedaří plně podchytit potenciál cestovního ruchu. Město jako takové, dlouhodobě nic nového a zásadního nenabízí. Většinou se starají převážně soukromé subjekty. Kladně vidím realizaci nových záchodků a sprch na jezeře za období předchozího vedení.

Dalším problémem je určitě dlouhodobě neřešené palčivé problémy občanů města což vede k jejich značné nespokojenosti.

Radost mi zprvu udělala ochota realizovat sportovní halu, budovu kina i opravu školy. Proto jsem také kladně hlasovala. Tuto radost bohužel velmi rychle vystřídali rozporuplné pocity z megalomansky řešené projektové dokumentace na halu i budovu kina. Naprosto nekorespondující s finančními možnostmi našeho města, aniž by nedošlo k dlouhodobému zadlužení a tím zamezení možnosti realizace dalších projektů v dalším volebním období. Trochu mi počiny této radnice připomínají přísloví: „ Po nás potopa, „ Upínala jsem tedy svou pozornost na realizaci oprav školní budovy. Opět naddimenzovaný projekt, skládající se z podmínky získání 3 dotačních titulů, k čemuž nakonec nedošlo a celá slibovaná – do poslední chvíle rekonstrukce, tak měla padnout. Nakonec došlo aspoň k částečné rekonstrukci 4 učeben, kdy bohužel ani tady nemohu mluvit o spokojenosti. Firma dokončila většinu prací již začátkem prosince, ale pochybením naší radnice či zprostředkovatele dotace není možné ani nadále učebny využívat. Nedošlo ke kolaudaci. Město neučinilo výběrové řízení na techniku a další vybavení tříd. Což naprosto zbytečně prodlužuje využití těchto prostor. Budoucnost města bych ráda viděla slibně. Mám k tomuto malebnému městečku opravdu kladný vztah a myslím, že si zaslouží ve vedení města osoby, které jsou ochotné spojit síly, využít každého potenciálu místního občana a postupnými kroky s jasným plánem posouvat rozvoj města a přilehlých obcí, design a kvalitu žití hodných 21. století ke spokojenosti občanů. Bohužel vše bude záležet na konečném účtu města a výsledku hospodaření této radnice.

9.4 Rozhovor s Petrem Elískem – SNK Evropští demokraté

Jak jste se dostal do politiky, co Vás k tomu přivedlo?

Byl jsem osloven partou lidí okolo Ing. Jasanského, s cílem provést změnu ve vedení města, konečně sesadit komunisty po 50 letech vlády v Úštěku.

Působil jste po celou dobu ve straně SNK Evropští demokraté?

Ne, byl jsem nezávislým kandidátem pouze pod hlavičkou SNK.

Můžete nám popsat, jak probíhá tvorba koalic v Úštěku?

Spojit se se slušnými lidmi, kteří mají společný cíl a s úmyslem realizovat obnovu Úštěku, dle reálných finančních možností. Tedy mimo komunistů.

Proč jste se rozhodl kandidovat na post místostarosty?

Nikdy jsem o této funkci neuvažoval. Vyplývalo to po dohodě s koalicí.

Můžete zhodnotit Vaše funkční období místostarosty? Co si myslíte, že se Vám ve městě povedlo změnit k lepšímu?

Splatili jsme veškeré dluhy z minulého období, které nechalo předchozí vedení. Břemeno z minulých let- rekultivace skládky dle finančních možností opravy domů, památek atd.

Jsou peníze z rozpočtu investovány do smysluplných projektů? Použili byste tyto peníze na stejné projekty nebo na úplně jiné a proč?

Použil bych je na jiné projekty.

Jsou zde nějaké konfliktní body v obci mezi jednotlivými stranami? Jde o konflikty osobního charakteru nebo jde spíše o rozdílné názory/pohledy na určité věci?

Určitě rozdílné názory a pohledy na určité věci.